

Beslissing

met betrekking tot **de voorwaarden voor het verstrekken van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en de regels voor het aankopen van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten volgens afwijkende procedures, zoals bedoeld in artikel 4.1.17/6 Energie-decreet en artikel 4.4.33 TRPV, en door de beheerder van het plaatselijk vervoernet ter goedkeuring voorgelegd**

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding	3
1.2. Wettelijk kader	4
1.3. Voorafgaand traject	6
1.4. Voorwerp	10
2. Analyse en beoordeling	10
2.1. Procedureel	11
2.1.1. Consultatie en overleg	11
2.2. Inhoudelijk	11
2.2.1. De “economische niet-efficiëntie” van marktgebaseerde aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst	11
2.2.1.1. Liquiditeit	11
2.2.1.2. Gebrek aan competitie	12
2.2.1.3. Tussenconclusie aangaande “economische niet-efficiëntie”	12
2.2.2. De ter goedkeuring voorgelegde zaken	12
2.2.2.1. Technische specificaties	12
2.2.2.2. Proces van aankoop	14
2.2.2.3. Vergoedingsmechanisme per product	16
2.2.2.4. Penaliserende- en controlemechanismen	16
2.2.2.5. Informatieverplichtingen	17
2.2.2.6. Het settlement en metering proces	17
2.2.2.7. Effectieve deelname van alle marktdeelnemers	18
2.2.2.8. Transparantie	18
2.2.2.9. Niet-discriminatie	20
2.2.2.10. Objectiviteit	21
2.2.2.11. Overige opmerkingen	22
2.2.2.12. Tussenconclusie aangaande de ter goedkeuring voorgelegde zaken	27
2.3. Beperking in de tijd	27
3. Conclusie	28
Beschikkend gedeelte	29

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Aanleiding – Artikel 4.1.17/6, §1 Energiedecreet¹ en artikel 4.4.33, §2 en §3 TRPV² bepalen dat de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (hierna “plaatselijk vervoernet”) regels moet opstellen voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van het plaatselijk vervoernet. Deze regels dienen de goedkeuring van Vlaamse Nutsregulator te verkrijgen. De Vlaamse Nutsregulator stelt de voorwaarden voor het verstrekken van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten (met inbegrip van de regels) vast op een niet-discriminerende en kostenreflectieve wijze.

Artikel 4.1.17/6, §2 Energiedecreet en artikel 4.4.33, §7 TRPV bepalen dat de beheerder van het plaatselijk vervoernet niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten aankoopt volgens transparante, niet-discriminerende en marktgerichte procedures, tenzij Vlaamse Nutsregulator van oordeel is dat de marktgebaseerde verlening van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten economisch niet efficiënt is en een afwijking heeft toegestaan.

Elia³ (de beheerder van het plaatselijk vervoernet in het Vlaams Gewest) heeft de regels voor de aankoop van een bepaald type niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten (namelijk, Blindvermogensdiensten⁴) ter goedkeuring voorgelegd.⁵

Elia vroeg daarbij om toe te staan dat zij afwijkt van het principe van aankoop volgens marktgerichte procedures.⁶

Leeswijzer:

- De regels voor de aankoop van voornoemde diensten, alsook de voorwaarden voor het verstrekken van voornoemde diensten, worden beschreven in het “**VSP-contract**”⁷;
- De “**Aanbestedingsregels**”⁸ zijn onderdeel van de regels voor de aankoop van voornoemde diensten;
- De aangevraagde “**Afwijking**”⁹ (op het principe van aankoop volgens marktgerichte procedures) is als een bijlage aan de Aanbestedingsregels te beschouwen.

¹ Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, BS 7 juli 2009. Hierna “Energiedecreet”.

² Technisch Reglement van 28 maart 2025 voor het plaatselijk vervoer van elektriciteit in het Vlaamse Gewest, BS 7 april 2025. Hierna “TRPV”.

³ Elia Transmission Belgium nv, met ondernemingsnummer 0731.852.231 en met zetel te Keizerslaan 20, 1000 Brussel. Hierna “Elia”.

⁴ Diensten voor het aanbieden van blindvermogen voor de regeling van de spanning van het net (hierdoor ook gekend als spannings diensten). In het VSP-contract (zie voetnoot 7) bestaan deze diensten uit het Diensttype Handmatige Regeling en het Diensttype Automatische Regeling. Zie ook art. III.1 (Definities) VSP-contract.

⁵ *Infra*, titel 1.3.

⁶ *Infra*, titel 1.3.

⁷ De op 3 april 2026 ter goedkeuring voorgelegde (vierde versie van de) “Type-overeenkomst betreffende de Blindvermogensdiensten”. Hierna “VSP-contract. Zie ook *infra*, titel 1.3.

⁸ De op 3 april 2026 ter goedkeuring voorgelegde “Aanbestedingsprocedures voor Blindvermogensdiensten Contractperiode 2027-2029”. Hierna “Aanbestedingsregels”. Zie ook *infra*, titel 1.3.

⁹ De op 12 februari 2026 aangevraagde afwijking op het principe van aankoop volgens marktgerichte procedures. Hierna “Afwijking”. Zie ook *infra*, titel 1.3.

1.2. Wettelijk kader

Artikel 4.1.17/6 Energiedecreet bepaalt (eigen onderlijningen):

§1. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit zijn verantwoordelijk voor de aankoop van producten en diensten, namelijk voor de aankoop van energie voor het dekken van netverliezen en niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van het elektriciteitsdistributienet en plaatselijk vervoernet van elektriciteit, en stellen daarvoor de transparante, objectieve en niet-discriminerende regels op, in een transparant en participatief overleg met de transmissienetbeheerder en alle relevante marktdeelnemers. Die regels worden, na het voormelde overleg, ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

De Vlaamse Nutsregulator stelt de voorwaarden, met inbegrip van de regels en voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders ook de vergoedingen, voor het verstrekken van producten en diensten als vermeld in het eerste lid, aan elektriciteitsdistributie-netbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit vast op een niet-discriminerende en kostenreflectieve wijze. Voor de hoogte van de vergoeding gebeurt dat jaarlijks. Die voorwaarden worden bekendgemaakt op de website van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

§2. Bij het verrichten van de taken, vermeld in paragraaf 1, kopen de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten aan die nodig zijn voor hun net, volgens transparante, niet-discriminerende en marktgerichte procedures, tenzij de Vlaamse Nutsregulator van oordeel is dat de marktgebaseerde verlening van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten economisch niet efficiënt is en een afwijking heeft toegestaan. De Vlaamse Nutsregulator werkt de nadere regels in verband met die afwijking uit in het technisch reglement distributie elektriciteit en het technisch reglement plaatselijk vervoer van elektriciteit.

De verplichting om niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten in te kopen, is niet van toepassing op volledig geïntegreerde netwerkcomponenten. De Vlaamse Nutsregulator bepaalt in de technische reglementen waarvoor die vrijstelling niet geldt.

Bij de aankoop van de diensten, vermeld in het eerste lid, wordt de effectieve deelname gewaarborgd van alle marktdeelnemers, waaronder marktdeelnemers die energie uit hernieuwbare bronnen aanbieden, marktdeelnemers die aan vraagrespons en flexibiliteit doen, exploitanten van elektriciteitsopslagfaciliteiten, dienstverleners van flexibiliteit en marktdeelnemers die aan aggregatie doen.

De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit behandelen de dienstverleners van flexibiliteit en marktdeelnemers die aan aggregatie van vraagrespons doen, met inachtneming van hun technische mogelijkheden, niet-discriminerend ten opzichte van producenten bij het verrichten van de taken, vermeld in paragraaf 1.

Artikel 1.2.1 TRPV bepaalt (eigen onderlijningen):

§1. Alle bepalingen opgesteld in uitvoering van de energieregelgeving die vervat zijn in modelcontracten van de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet, moeten door de Vlaamse Nutsregulator worden goedgekeurd indien zij betrekking hebben op:

1. de aansluiting op het Plaatselijk Vervoernet;
2. de toegang tot het Plaatselijk Vervoernet;
3. de samenwerking met de beheerder van het transmissienet, met de distributienetbeheerders en met de beheerders van een gesloten distributienet;

4. het congestiebeheer op het Plaatselijk Vervoernet.

§2. De beheerder van het Plaatselijk Vervoernet stelt de Vlaamse Nutsregulator zo snel als mogelijk in kennis van elk ontwerp van modelcontract of reglement dat opgesteld is in uitvoering van de energieregelgeving en niet resorteert onder de documenten vermeld in §1, of de voorstellen van wijzigingen daaraan, met het oog op het verkrijgen van de vereiste goedkeuring. Daarbij kan de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet motiveren waarom, naar zijn inzichten, voor het modelcontract of reglement of wijziging eraan geen goedkeuring van de Vlaamse Nutsregulator vereist is.

De ontwerpen van de modelcontracten en reglementen en de hieraan aangebrachte wijzigingen worden ingediend na publieke raadpleging door de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet, georganiseerd via zijn website, waarvan het resultaat samen met het ontwerp, vermeld in het voorgaande lid, wordt overgemaakt. [...]

Artikel 4.4.33 TRPV werkt bovenstaande bepalingen verder uit en bepaalt (eigen onderlijningen):

[...] §2. De beheerder van het Plaatselijk Vervoernet stelt transparante, objectieve en niet-discriminerende regels op voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van het Plaatselijk Vervoernet. Deze regels waarborgen minimum de vereisten uit Artikel 4.1.17/6 van het Energiedecreet en bevatten minstens voor elke dienst:

- De technische specificaties;
- Het proces van aankoop (selectiecriteria, vorm zoals tendering of veiling,...);
- Het vergoedingsmechanisme per product;
- Penalisatie- en controlemechanismen, indien van toepassing;
- De informatieverplichtingen;
- Het settlement en metering proces, indien dit zou afwijken van de standaardprocessen voor metering en settlement.

§3. De beheerder van het Plaatselijk Vervoernet houdt eerst, volgens artikel 4.1.17/6 van het Energiedecreet, een transparant, en participatief overleg over de regels met de transmissienetbeheerder en alle relevante marktdeelnemers. Dit overleg bestaat uit een gedocumenteerd stakeholders-overleg, gevolgd door consultatie van belanghebbenden. De regels worden na het doorlopen van deze procedure goedgekeurd door de Vlaamse Nutsregulator. De goedgekeurde regels kunnen op elk moment gewijzigd worden, mits het doorlopen van het stakeholdersoverleg, en van de consultatie en goedkeuringsprocedure. Binnen het overleg en de consultatie be vraagt de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet de stakeholders bovendien uitdrukkelijk over welke diensten de stakeholders kunnen aanbieden en welk nut deze kunnen bieden voor het net. In het consultatierapport motiveert de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet uitdrukkelijk welke diensten hij nuttig acht voor het net en welke niet, waarbij hij rekening houdt met de feedback van de stakeholders. [...]

[...] §5. De beheerder van het Plaatselijk Vervoernet maakt tweejaarlijks een evaluatierapport op, na raadpleging van de marktdeelnemers, over de regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, met daarin aanbevelingen tot verbetering en bezorgt dit aan de Vlaamse Nutsregulator. De beheerder van het Plaatselijk Vervoernet motiveert in het rapport ook uitdrukkelijk wat de toekomstperspectieven zijn. Ingeval de Vlaamse Nutsregulator een wijziging van de regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten goedkeurt, begint deze termijn van twee jaar opnieuw te lopen. Ook elke ex-ante afwijking dient daarbij opnieuw geëvalueerd te worden. Op basis van dit rapport kunnen de regels door de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet aangepast worden, mits het doorlopen van de overleg- en consultatieprocedure uit

§3 van dit artikel. Elke wijziging dient opnieuw ter goedkeuring aan de Vlaamse Nutsregulator worden voorgelegd. [...]

[...] §7. De afwijking op de marktgebaseerde verlening van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, volgens de voorwaarden beschreven in Artikel 4.1.17/6, §2 van het Energiedecreet, kan op twee manieren worden aangevraagd: ex-ante of ex-post. De procedure verloopt op twee verschillende manieren:

Een ex-ante aanvraag tot afwijking voor aankoop van een niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst dient plaats te vinden vóór de organisatie van de daadwerkelijke aankoopprocedure. De beheerder van het Plaatselijk Vervoernet dient, na een openbare consultatie, bij de Vlaamse Nutsregulator een aanvraag in waarbij hij aantoont dat de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst economisch niet-efficiënt is. Hij motiveert grondig zijn vraag tot afwijking. Het aanvraagdossier moet steeds een kosten-batenanalyse bevatten voor de verschillende scenario's. De beheerder van het Plaatselijk Vervoernet dient een dossier voor een ex-ante afwijking in, ten laatste samen met de regels uit §2 van dit artikel. De Vlaamse Nutsregulator neemt een beslissing over het toestaan en de duurtijd van de afwijking ten laatste samen met de beslissing over de regels voor niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten.

Een ex-post aanvraag tot afwijking gebeurt na de daadwerkelijke organisatie van de aankoopprocedure. Dit kan enkel wanneer uit de resultaten van de aankoopprocedure blijkt dat er geen economisch efficiënt resultaat mogelijk is. Dit kan door de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet onder meer worden aangetoond door een gebrek aan dienstverleners van flexibiliteit bij de aankoop van de dienst, een onredelijke prijs voor de dienst, of een andere reden die zou leiden tot economische inefficiëntie. De beheerder van het Plaatselijk Vervoernet motiveert grondig zijn vraag tot afwijking. Hij dient ten laatste 3 weken nadat de resultaten van de aankoop bekend zijn, een dossier voor een ex-post afwijking in. De Vlaamse Nutsregulator neemt een beslissing over het toestaan van de afwijking ten laatste 20 dagen na de vraag tot afwijking.

1.3. Voorafgaand traject

Op **9 september 2024** nam Vlaamse Nutsregulator beslissing BESL-2024-71.¹⁰ Artikel 2 (beschikend gedeelte) van BESL-2024-71 bepaalt (eigen onderlijningen):

“Dat Elia Transmission Belgium NV volgende verduidelijkingen moet doorvoeren ter verbetering van de transparantie, bij de indiening van een nieuwe, aan de VREG ter goedkeuring voor te leggen, versie van de regels:

- Ofwel de opmaak van een aparte regionale versie van de T&C VSP, ofwel een verduidelijkende versie van de T&C VSP waarin helder wordt aangegeven welke louter federale verplichtingen niet van toepassing zijn op eenheden op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit;

¹⁰ Beslissing BESL-2024-71 "met betrekking tot de regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, voorgelegd door Elia Transmission Belgium, zoals vermeld in artikel 4.1.17/6, §1 van het Energiedecreet" van Vlaamse Nutsregulator, beschikbaar op <https://www.vlaamsnutsregulator.be/publicaties/besl-2024-71>. Hierna "BESL-2024-71".

- *Een aanpassing van de (al dan niet aparte regionale versie van) de T&C VSP, waaruit duidelijk blijkt welke regels van toepassing zijn op technische eenheden die op vrijwillige basis deelnemen aan de diensten.”*

Op **10 december 2024**, **19 februari 2025** en **11 maart 2025** vonden plaats, respectievelijk: ‘WG Grid Workshop’ (aangaande ‘T&C VSP design evolution’), ‘WG Grid’ (aangaande ‘T&C VSP status update’) en ‘WG MIGO Workshop’ (aangaande ‘T&C VSP revisie’).^{11, 12}

Van **27 maart 2025** tot en met 28 april 2025 werd door Elia een openbare raadpleging georganiseerd over het voorstel tot wijziging van het VSP-contract.¹³

Op **1 april 2025** heeft Elia bij de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (de federale regulator, hierna “CREG”) een studie ingediend over de beschikbaarheid van middelen om de Blindvermogensdiensten te dekken¹⁴. Deze studie, waarin Elia concludeert dat er onvoldoende competitie mogelijk is voor een efficiënte marktwerking, werd op **9 april 2025** ter informatie overgemaakt aan Vlaamse Nutsregulator en toegelicht tijdens een overleg op **11 april 2025**.

Op **4 augustus 2025** werd door Elia het (eerste) voorstel tot wijziging van VSP-contract ter goedkeuring voorgelegd aan Vlaamse Nutsregulator. Daarbij werden volgende documenten eveneens aangeleverd: (i) het voorstel tot wijziging van het VSP-contract, waarbij de wijzigingen in ‘track changes’ zichtbaar zijn; (ii) het voorstel tot wijziging van het VSP-contract, waarbij de wijzigingen (de ‘track changes’) verwerkt zijn; (iii) een Engelstalige verklarende nota aangaande de voorgestelde wijzigingen; (iv) twee Engelstalige publicaties van Elia over de evolutie van Blindvermogensdiensten (“Study on the future design of the ancillary service of voltage and reactive power control” en “Explanatory note related to the public consultation on the proposal of procurement process for the reactive power services”); en (v) een Engelstalig raadplegingsverslag met betrekking tot de openbare raadpleging georganiseerd over het voorstel tot wijziging van het VSP-contract, ontvangen reacties inclusief.¹⁵

Op **19 september 2025** werd door Elia een aangepaste (tweede) versie van het voorstel tot wijziging van het VSP-contract ter goedkeuring voorgelegd aan Vlaamse Nutsregulator. De begeleidende email stelt dat CREG aan Elia had gevraagd om enkele redactionele en vormelijke aanpassingen door te voeren om het voorstel tot wijziging van het VSP-contract meer in lijn te brengen met de bepalingen uit de betrokken Gedragscode van CREG.^{16, 17}

Naar aanleiding van de door Elia (op 1 april 2025) ingediende studie werd door CREG een (ontwerp van) evaluatieverslag betreffende het economisch efficiënt karakter van de verstrekking van

¹¹ Voornoemde “Working Groups” (“WG’s”) zijn specifieke workshops en werkgroepen, georganiseerd in de schoot van Elia’s “Users’ Group”.

¹² Zie <https://www.elia.be/en/users-group/workshop/20241210-workshop>; <https://www.elia.be/en/users-group/wg-migo/20250219-meeting>; <https://www.elia.be/en/users-group/workshop/20250311-workshop>.

¹³ Zie email van Elia van 27 maart 2025 (om 10u04) aangaande “Publieke consultatie – Update van het contract betreffende de Blindvermogensdiensten voor de contractperiode 2027-2028” (hierna “Uitnodiging Consultatie”); https://www.elia.be/nl/publieke-consultaties/20250326_update-of-the-voltage-service-provider-terms-conditions.

¹⁴ Zie https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/electricity-market-and-system--document-library/voltage-services--vsp-and-reactive-power-management/2025/20250409_reactive-power-control-availability-study-published-nonconfidential_en.pdf.

¹⁵ Zie brief van Elia van 4 augustus 2025 aangaande “Goedkeuringsaanvraag voor een voorstel tot wijziging van de type-overeenkomst voor Blindvermogensdiensten voor de contractperiode 2027-2028”.

¹⁶ Gedragscode van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, beschikbaar op https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Varia/CREG_Gedragscode-CodeBonneConduite_E_v3.pdf. Hierna “Gedragscode van CREG”.

¹⁷ Zie email van Elia van 19 september 2025 (om 9u57) aangaande “Aangepaste versie van het ter goedkeuring ingediende VSP-contract op 4 augustus 2025”.

Blindvermogensdiensten, alsook een (ontwerp van) beslissing tot afwijking ex ante van de marktgebaseerde verstrekking van Blindvermogensdiensten opgesteld. In de loop van oktober 2025 vonden verschillende overlegmomenten plaats, tussen CREG en de regionale regulatoren, over voornoemde ontwerpen.

Op **29 oktober 2025** en **3 november 2025** stelde Vlaamse Nutsregulator een aantal vragen (van inhoudelijke en procedurele aard) aan Elia. Elia gaf mondeling antwoorden op voornoemde vragen, tijdens een online-vergadering tussen Elia en Vlaamse Nutsregulator op **5 november 2025**. De antwoorden vonden ook hun neerslag in een PowerPoint-presentatie van Elia, gedateerd op dezelfde datum en aan Vlaamse Nutsregulator overgemaakt op dezelfde dag.

Op **25 november 2025** nam Vlaamse Nutsregulator beslissing BESL-2025-137.¹⁸ Vlaamse Nutsregulator besliste om het (op 19 september 2025) ter goedkeuring voorgelegde VSP-contract (cf. de aangepaste, tweede versie van het voorstel) niet goed te keuren en verplichtte Elia om de bedoelde regels binnen de drie maanden aan te passen en opnieuw ter goedkeuring voor te leggen. De reden voor weigering van de goedkeuring was het feit dat Elia niet had voldaan aan de in BESL-2024-71 opgelegde voorwaarden.¹⁹

Naar aanleiding van BESL-2025-137 vond op **1 december 2025** overleg plaats tussen Vlaamse Nutsregulator en Elia. Op **5 december** maakte Vlaamse Nutsregulator bijkomende vragen over per email, dewelke op **8 december** door Elia werden beantwoord. Op **17 december 2025** reageerde Vlaamse Nutsregulator per email op de antwoorden van Elia.

Tussen **24 oktober 2025** en 21 november 2025 organiseerde CREG een openbare raadpleging over zowel haar evaluatieverslag betreffende het economisch efficiënt karakter van de verstrekking van Blindvermogensdiensten, alsook haar ontwerpbeslissing tot afwijking ex ante van de marktgebaseerde verstrekking van Blindvermogensdiensten.²⁰ De consultatiereacties van stakeholders werden met Vlaamse Nutsregulator gedeeld op **3 december 2025**, **4 december 2025** en **11 december 2025**. Na analyse van de ontwerpbeslissing van CREG alsook de consultatiereacties, maakte Vlaamse Nutsregulator zijn eerste analyse (op **19 december 2025**) informeel over aan CREG. Op **8 januari 2026** publiceerde CREG haar evaluatieverslag,²¹ alsook haar beslissing tot afwijking ex ante van de marktgebaseerde verstrekking van Blindvermogensdiensten²².

Op **6 februari 2026** maakte Elia het (derde) voorstel tot wijziging van het VSP-contract over aan Vlaamse Nutsregulator, samen met: (i) een Engelstalig raadplegingsverslag, ontvangen reacties inclusief, met betrekking tot de openbare raadpleging (supra); (ii) twee Engelstalige publicaties van Elia over de evolutie van Blindvermogensdiensten (supra); (iii) het (eerste) voorstel tot wijziging van het VSP-contract van 4 augustus 2025 en het aangepaste (tweede) voorstel tot wijziging van het VSP-contract van 19 september 2025; (iv) het (derde) voorstel tot wijziging van het VSP-contract, waarbij de wijzigingen ten opzichte van het eerste en het tweede voorstel in 'track changes' zichtbaar zijn; (v)

¹⁸ Beslissing BESL-2025-137 "met betrekking tot de regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, zoals bedoeld in artikel 4.1.17/6 Energiedecreet en artikel 4.4.33 TRPV, en door de beheerder van het plaatselijk vervoernet ter goedkeuring voorgelegd" van Vlaamse Nutsregulator, beschikbaar op <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/besl-2025-137>. Hierna "BESL-2025-137".

¹⁹ Zie artikel 2 (beschikkend gedeelte), BESL-2024-71.

²⁰ Zie <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Consult/PRD3120NL.pdf>.

²¹ Evaluatieverslag betreffende het economisch efficiënt karakter van de verstrekking van blindvermogensdiensten aan Elia Transmission Belgium NV voor de periode 2025-2030, beschikbaar op <https://www.creg.be/nl/publicaties/verslag-ra3125>. Hierna "Evaluatieverslag CREG".

²² Beslissing tot afwijking ex ante van de marktgebaseerde verstrekking van blindvermogensdiensten aan Elia Transmission Belgium NV voor de leveringsperiode 2027-2029, beschikbaar op <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b3120>. Hierna "Afwijkingsbeslissing CREG".

een Engelstalige (geüpdatete) verklarende nota aangaande de voorgestelde wijzigingen²³; en (vi) een concordantietabel om tegemoet te komen aan de opgelegde voorwaarden uit beslissing BESL-2024-71. Uit de begeleidende brief blijkt: (a) dat de Algemene Voorwaarden bij het VSP-contract niet ter goedkeuring worden voorgelegd en enkel voor informatieve doeleinden worden bezorgd (de Algemene Voorwaarden zouden in het voorjaar van 2026 een afzonderlijk consultatie- en goedkeurings-traject kennen); (b) dat voor de thematiek ‘aansprakelijkheid’ hetzelfde geldt (een afzonderlijk harmonisatietraject werd daartoe intussen opgestart);²⁴ en (c) dat het ter goedkeuring voorgelegde (derde voorstel van) VSP-contract slechts een deel vormt van de bedoelde aankoopregels en zodus nog verder aan te vullen is met aanbestedingsregels.²⁵

Van **6 februari 2026** tot en met 6 maart 2026 organiseerde Elia een openbare raadpleging over de Aanbestedingsregels.²⁶

Op **12 februari 2026** diende Elia bij Vlaamse Nutsregulator een aanvraag in om toe te staan dat zij afwijkt van het principe van aankoop volgens marktgerichte procedures. Ter onderbouwing van deze aanvraag werd gevoegd: (i) een Engelstalige publicatie van Elia (“Reactive power control availability and competition analysis”);²⁷ (ii) het Evaluatieverslag CREG (*supra*); en (iii) de Afwijkingsbeslissing CREG (*supra*). Vlaamse Nutsregulator beschouwt zodoende de Afwijkingsbeslissing CREG als het voorstel van Elia voor de inhoudelijke uitwerking van de aangevraagde afwijking.²⁸

Op **27 februari 2026** maakte Vlaamse Nutsregulator inhoudelijke vragen aangaande de Afwijkingsbeslissing CREG over aan CREG. Op **5 maart 2026** reageerde CREG schriftelijk op deze vragen. Op **11 maart 2026** vond informeel overleg plaats tussen Vlaamse Nutsregulator en CREG om de vragen verder te bespreken.

Op **3 april 2026** legde Elia de Aanbestedingsregels, alsook het (vierde) voorstel tot wijziging van het VSP-contract ter goedkeuring aan de Vlaamse Nutsregulator voor. Volgende documenten werden daarbij gevoegd: (i) het (vierde) voorstel tot wijziging van het VSP-contract, waarbij de wijzigingen in ‘track changes’ zichtbaar zijn; (ii) het (vierde) voorstel tot wijziging van het VSP-contract, waarbij de wijzigingen (de ‘track changes’) verwerkt zijn; (iii) een concordantietabel om tegemoet te komen aan de opgelegde voorwaarden uit beslissing BESL-2024-71; (iv) de Aanbestedingsregels, waarbij de wijzigingen in ‘track changes’ zichtbaar zijn; (v) de Aanbestedingsregels, waarbij de wijzigingen (de ‘track changes’) verwerkt zijn; (vi) een Engelstalig Excel-document (“List of Controlling and Non Controlling Technical Units”); en (vii) een Engelstalig raadplegingsverslag (in confidentiële en niet-

²³ Hierna ‘Verklarende nota’, zie https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/public-consultations/2026/20260206_public-consultation-on-the-update-of-the-procurement-procedures-for-the-purchase-of-vsp/20260205_vsp-tc-update-2025-explanatory-note-v5.pdf.

²⁴ Dat aansprakelijkheidsbepalingen bij het VSP-contract niet ter goedkeuring worden voorgelegd en enkel voor informatieve doeleinden worden bezorgd, volgt ook uit gemaakte afspraken tussen Elia en de betrokken regulatoren in het kader van het ‘Harmonisatietraject aansprakelijkheidsclausules’.

²⁵ Zie brief van Elia van 6 februari 2026 aangaande “Tweede aangepast voorstel tot wijziging van de type-overeenkomst voor Blindvermogensdiensten op basis van opmerkingen van regulatoren”.

²⁶ Zie https://www.elia.be/nl/publieke-consultaties/20260206_public-consultation-on-the-update-of-the-procurement-procedures-for-the-purchase-of-vsp.

²⁷ Hierna “Beschikbaarheidsstudie Elia”.

²⁸ Zie brief van Elia van 12 februari 2026 aangaande “Aanvraag tot afwijking op de marktgebaseerde verlening van niet-frequentiegerelateerde diensten (blindvermogensdiensten)”.

confidentiële versie) met betrekking tot de openbare raadpleging georganiseerd over de Aanbestedingsregels (*supra*), ontvangen reacties inclusief.²⁹

1.4. Voorwerp

Voorwerp – Vormen het voorwerp van deze beslissing:

- het op 3 april 2026 ter goedkeuring voorgelegde (vierde) voorstel van **VSP-contract**³⁰,
 - aangevuld met de op 3 april 2026 ter goedkeuring voorgelegde **Aanbestedingsregels**³¹,
 - doch behoudens Algemene Voorwaarden en aansprakelijkheidsbepalingen;³²
- de op 12 februari 2026 aangevraagde **Afwijking**³³.

Tenzij hierna uitdrukkelijk anders vermeld, wordt hierna met “VSP-contract” steeds het op 3 april 2026 ter goedkeuring voorgelegde (vierde) voorstel bedoeld.

*Leeswijzer (pro memorie)*³⁴:

- De regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten (in casu, Blindvermogensdiensten), alsook de voorwaarden voor het verstrekken van voornoemde diensten, worden beschreven in het **VSP-contract**;
- De **Aanbestedingsregels** zijn onderdeel van de regels voor de aankoop van voornoemde diensten;
- De aangevraagde **Afwijking** (op het principe van aankoop volgens marktgerichte procedures) is als een bijlage aan de Aanbestedingsregels te beschouwen.

2. Analyse en beoordeling

Vlaamse Nutsregulator beschikt over een ruime beoordelingsbevoegdheid ten aanzien van ter goedkeuring voorgelegde zaken, gezien zijn missie, taken, bevoegdheden en doelstellingen.³⁵

In casu gaat Vlaamse Nutsregulator na of de ter goedkeuring voorgelegde zaken die het voorwerp van deze beslissing vormen (*supra*, titel 1.4) conformeren aan de betrokken regelgeving en eventueel eerder opgelegde voorwaarden. In het bijzonder toetst Vlaamse Nutsregulator aan de relevante

²⁹ Hierna ‘Consultatieverslag’, zie brief van Elia van 3 april 2026 aangaande “Aangepast voorstel tot wijziging van de type-overeenkomst voor blindvermogensdiensten (VSP-contract) en goedkeuringsaanvraag van de Aanbestedingsregels voor blindvermogensdiensten voor de leveringsperiode 2027-2029”.

³⁰ Zie ook *supra*, titel 1.1 en 1.3.

³¹ Zie ook *supra*, titel 1.1 en 1.3.

³² Zie ook *supra*, titel 1.3.

³³ Zie ook *supra*, titel 1.1 en 1.3.

³⁴ Zie ook *supra*, titel 1.1.

³⁵ Cf. hoofdstuk 2, afdeling 2 Decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator (hierna “VNR-decreet”).

vereisten opgenomen in artikel 4.1.17/6 Energiedecreet en artikel 4.4.33 TRPV, alsook aan BESL-2024-71 en BESL-2025-137.

Gezien de vereisten verspreid liggen (cf. art. 4.1.17/6 Energiedecreet *juncto* art. 1.2.1 en art. 4.4.33 TRPV *juncto* BESL-2024-71 en BESL-2025-137) en gedeeltelijke overlappings vertonen, worden de vereisten hierna thematisch besproken (en niet artikelsgewijs).

2.1. Procedureel

2.1.1. Consultatie en overleg

Uit bovenstaande beschrijvingen (*supra*, titel 1.3) blijkt dat er openbare consultaties en overlegmomenten hebben plaatsgevonden in het kader van het VSP-contract, de Aanbestedingsregels en de Afwijking. Uit voornoemde beschrijvingen, alsook uit de aanvullende en bijhorende stukken waarover Vlaamse Nutsregulator beschikt, blijkt dat **aan de relevante procedurele vereisten** (*supra*, titel 2, aanhefparagrafen) **werd voldaan**.

2.2. Inhoudelijk

2.2.1. De “economische niet-efficiëntie” van marktgebaseerde aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst

Conform artikel 4.4.33, §7, tweede lid TRPV dient de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet in de Afwijking aan te tonen dat de aankoop van Blindvermogensdiensten “economisch niet-efficiënt” is.

Elia verwijst daartoe naar drie documenten: de Beschikbaarheidsstudie Elia; het Evaluatieverslag CREG (dat zich baseert op de Beschikbaarheidsstudie Elia, alsook verschillende externe studies); en de Afwijkingsbeslissing CREG (die volgt uit de conclusie van het Evaluatieverslag CREG). Er wordt door Elia (en de CREG) beargumenteerd dat een lage liquiditeit van de markt, in combinatie met het feit dat de vraag naar MVA_r als inelastisch kan worden beschouwd, ervoor zorgt dat Elia op sommige momenten het volledig aanbod aan blindvermogen moet inzetten, waardoor Elia elke prijs moet aanvaarden voor het aankopen van Blindvermogensdiensten³⁶. Bijkomend wordt geargumenteerd dat de grootste aanbieders van de Blindvermogensdiensten een zeer groot marktaandeel vertegenwoordigen, wat er mee voor zorgt dat een competitieve markt niet mogelijk is³⁷. In het Evaluatieverslag CREG merkt CREG op dat bijkomende transparantie over de prijsregulering en over de lokale behoeften aan blindvermogen zou kunnen zorgen voor een hogere liquiditeit en competitie, door een verhoging van vrijwillige deelname.³⁸

2.2.1.1. Liquiditeit

Elia argumenteert in de Beschikbaarheidsstudie Elia dat er momenteel lage marges zijn voor de absorptie van blindvermogen. Gezien de historische nood aan injectie van blindvermogen zijn de activa van Elia voor de absorptie van blindvermogen beperkt. Deze activa werden de afgelopen zeven jaar continu ingezet. Hiernaast geeft Elia aan dat de marge aan beschikbare middelen voor absorptie bij

³⁶ Zie ook Beschikbaarheidsstudie Elia, blz. 39-42; Evaluatieverslag CREG, blz. 31-32.

³⁷ Zie ook Beschikbaarheidsstudie Elia, blz. 47-48; Evaluatieverslag CREG, blz. 33-34.

³⁸ Zie ook Evaluatieverslag CREG, blz. 34-35.

dienstverleners voor een significant aantal uren onder 20% van de benodigde absorptiecapaciteit valt. Bijkomend stelt Elia vast dat er een trend is van toenemende nood aan absorptie van blindvermogen, die zich naar verwachting zal voortzetten de komende jaren. Elia verwacht dat de beschikbaarheid van middelen voor de absorptie van blindvermogen niet evenredig zal toenemen. Bijkomend geeft Elia aan dat er een verschuiving verwacht wordt in de middelen die kunnen ingezet worden voor de absorptie van blindvermogen, van traditionele productie-eenheden naar hernieuwbare energie en batterijopslag. Elia geeft aan dat het lokale karakter van Blindvermogensdiensten ervoor kan zorgen dat deze verschuiving kan zorgen voor een lagere efficiëntie van de activatie van deze middelen.³⁹

In het Evaluatieverslag CREG bevestigt CREG de conclusies van Elia over het gebrek aan liquiditeit voor de levering van blindvermogen. Wel geeft de CREG aan dat de Beschikbaarheidsstudie Elia, wat betreft het lokale karakter van Blindvermogensdiensten, niet duidelijk genoeg is en dat voor de lokale liquiditeit bijkomende analyse nodig is.⁴⁰

2.2.1.2. Gebrek aan competitie

Elia geeft in de Beschikbaarheidsstudie Elia aan dat een significant deel van Blindvermogensdiensten wordt geleverd door een beperkt aantal marktpartijen. Bijkomend wijst Elia op het feit dat dit probleem lokaal meer uitgesproken kan zijn. Op basis van de cijfers uit de Beschikbaarheidsstudie Elia berekende CREG de concentratiegraad op het niveau van het Elia-net en concludeerde op basis hiervan dat er een reëel risico bestaat dat een klein aantal actoren marktmacht kan uitoefenen. Ook geven zowel Elia als CREG aan dat historische biedingen dit gebrek aan competitie ook reflecteren. Bij het vergelijken van biedingen met een inschatting van de kosten om Blindvermogensdiensten aan te bieden, die in externe studies wordt gemaakt, kwam CREG in het verleden al tot de conclusie dat Blindvermogensdiensten werden aangeboden aan onredelijk hoge prijzen.⁴¹

2.2.1.3. Tussenconclusie aangaande “economische niet-efficiëntie”

CREG concludeert in het Evaluatieverslag CREG, op basis van bovenstaande argumenten, dat de competitieve marktvoorwaarden voor een efficiënte markt ontbreken bij de markt voor Blindvermogensdiensten. Vlaamse Nutsregulator sluit zich aan bij deze conclusie en **stelt vast dat afdoende is aangetoond dat de marktgebaseerde aankoop van Blindvermogensdiensten, economisch niet-efficiënt is**. Verder deelt Vlaamse Nutsregulator het standpunt van CREG dat er nood is aan bijkomende analyse van het lokale karakter van Blindvermogensdiensten en de lokale liquiditeit.

2.2.2. De ter goedkeuring voorgelegde zaken

2.2.2.1. Technische specificaties

In het VSP-contract worden de technische vereisten voor het leveren van Blindvermogensdiensten vastgelegd in artikel III.3. In artikelen III.3.16 en III.3.17 legt Elia de technische voorwaarden voor deelname aan Blindvermogensdiensten vast. Aanvullend verwijst Elia in artikel III.3.3 naar de toepasselijke Technische Reglementen en regelgeving, waarin voor bepaalde installaties, bijkomende technische specificaties worden vastgelegd. Ook legt Elia in artikel III.3.3 vast dat de Relatieve

³⁹ Zie ook Beschikbaarheidsstudie Elia, blz. 39-44.

⁴⁰ Zie ook Evaluatieverslag CREG, blz. 31-32.

⁴¹ Zie ook Beschikbaarheidsstudie Elia, blz. 46-49; Evaluatieverslag CREG, blz. 20-29 en 32-34. De bedoelde externe studies worden besproken in Evaluatieverslag CREG blz. 20-29.

Gevoeligheidscoëfficiënt⁴² en het Technisch Regelbereik⁴³ voor elke eenheid worden vastgelegd bij de prekwalificatie (die wordt beschreven in Bijlage 13 VSP-contract). In artikelen III.3.8 en III.3.9 legt Elia minimumvereisten voor het Technisch Regelbereik vast.

In artikelen III.4 en III.5 wordt het proces van de activering van de Blindvermogensdiensten vastgelegd. De manier waarop de referentiewaarde door Elia wordt verstuurd, en door de dienstverlener wordt ontvangen, wordt in detail beschreven in Bijlage 8 VSP-contract. In artikel III.7 legt Elia vast dat installaties met een actief vermogen onder de minimumdrempels voor het leveren van Blindvermogensdiensten, een verzoek kunnen ontvangen (om hun actief vermogen te verhogen tot de regeling van reactief vermogen mogelijk wordt) en dat Elia van installaties kan verzoeken om (tot een vastgelegde eindtijd) een minimaal actief vermogen aan te houden (dat de mogelijkheid voor de regeling van reactief vermogen bewaart).

Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat artikel III.7 niet consistent is in het vastleggen van de installaties die een activatieverzoek kunnen ontvangen. Volgens artikel III.7.1 is het activatieverzoek enkel van toepassing op Technische Eenheden⁴⁴ waarvan het beschikbare Diensttype niet “Automatische en handmatige regeling onbeschikbaar” is. In artikel III.7.10 wordt beschreven op welke manier een Technische Eenheid die voor activering niet in de Vermogenbesparingsmodus staat, moet reageren bij activatie. In III.6.10 wordt een Technische Eenheid die ‘Niet beschikbaar’ is echter gedefinieerd als een eenheid waarvan ‘ $Q_{\min \text{ Available}}$ ’ gelijk is aan ‘ $Q_{\max \text{ Available}}$ ’, waarbij deze worden gedefinieerd als respectievelijk de minimum- en maximumwaarde van het Technisch Regelbereik op een bepaald moment. Stilgelegde Technische Eenheden zijn volgens deze definitie ‘Niet beschikbaar’. Verder blijkt uit artikelen III.4 en III.5 dat Technische Eenheden die niet in Vermogenbesparingsmodus staan, niet beschikbaar zijn voor automatische en handmatige regeling. Zodoende is het volgens artikel III.7.1 niet mogelijk om stilgelegde installaties te activeren. Elia bevestigde deze inconsistentie tijdens informeel overleg en is van oordeel dat de toepassing op deze installaties in de praktijk mogelijk blijft, op basis van “wederzijds vertrouwen en goodwill”. Vlaamse Nutsregulator gaat niet akkoord met deze vertaalslag aangezien voor een activatie die niet op basis van III.7.1 plaatsvindt, ook de andere bepalingen van artikel III.7 niet kunnen worden toegepast. De gevolgen van deze activatie zijn zodus niet duidelijk voor de dienstverlener (de Voltage Service Provider, de “VSP”). Vlaamse Nutsregulator legt daarom op om de laatste zin van artikel III.7.1 (“Dit verzoek is alleen van toepassing op de Technische Eenheden waarvan het beschikbare Diensttype niet “Automatische en handmatige regeling onbeschikbaar” is”) te vervangen door “Dit verzoek is alleen van toepassing op Technische Eenheden waarvan de Beschikbaarheidsstatus niet ‘U’ (Niet beschikbaar) is en waarvan $Q_{\min \text{ Available}}$ verschillend van $Q_{\max \text{ Available}}$ is (zie definitie in Art. III.6.10). Aanvullend legt Vlaamse Nutsregulator op om in artikel III.6.10 bij de definities van $Q_{\min \text{ Available}}$ en $Q_{\max \text{ Available}}$ de tekst “op een bepaald moment” te vervangen door “op een tijdstip t , of, voor een Technische Eenheid die in staat is haar Actieve Vermogen te verhogen boven de Minimumdrempel van Actief Vermogen bij afname of in Compensatormodus en die hetzij stilgelegd is, en klaar is om na opstart te worden geactiveerd, hetzij in Vermogenbesparingsmodus verkeert, op het tijdstip dat volgt op het heropstarten van de Technische Eenheid, waarbij deze opstart aanvangt op dat tijdstip t ”. Hierdoor ligt eenduidig vast op welke Technische Eenheden

⁴² Een parameter om de automatische reactie van een installatie op spanningswijzigingen uit te drukken, beschreven in Bijlage 5 van het VSP-contract. Zie ook art. III.1 (Definities) VSP-contract.

⁴³ Het Reactief Vermogen dat op vraag van Elia kan worden geproduceerd of opgenomen, binnen de technisch mogelijke werkingsgrenzen. Zie ook art. III.1 (Definities) VSP-contract.

⁴⁴ Een voorziening die is aangesloten op het Elia-net, een Publiek Distributienet of een CDS en die de Diensten kan leveren aan Elia. Zie ook art. III.1 (Definities) VSP-contract.

artikel III.7.1 kan worden toegepast en op welke manier de VSP op basis van artikel III.6.10 kan communiceren dat de activatie van een Technische Eenheid niet mogelijk is.

Uit bovenstaande blijkt dat, na aanpassing van artikelen III.7.1 en III.6.10 VSP-contract, de technische specificaties eenduidig zijn opgenomen en zodus **aan de relevante vereisten** (*supra*, titel 2, aanhefparagrafen) **werd voldaan**.

2.2.2.2. Proces van aankoop

Vanwege federale regelgeving, worden de productregels (technische specificaties, penalisatie- en controlemechanismen, informatieverplichtingen, settlement en metering) en de aanbestedingsregels opgesplitst in twee aparte documenten. De Aanbestedingsregels bevatten het proces van de aankoop van Blindvermogensdiensten. De Aanbestedingsregels gaan uit van een marktgebaseerde aankoop van de diensten en verwijzen voor eventuele afwijkingen naar beslissingen van de regulator(en). Vlaamse Nutsregulator beschouwt de inhoudelijke uitwerking van de bedoelde afwijking, als een onderdeel van het aankoopproces van de diensten. De door Elia ingediende Afwijkingsbeslissing CREG, wordt beschouwd als het voorstel van Elia voor wat betreft de inhoudelijke uitwerking van de afwijking. Dat voorstel van Elia – lees, de Afwijking – moet zodoende een bijlage bij de Aanbestedingsregels vormen. Om deze reden moet de wijze waarop in de Aanbestedingsregels naar de (toegestane) Afwijking wordt verwezen, worden aangepast. De Aanbestedingsregels en de Afwijking worden hierna afzonderlijk besproken.

Volgens de door Elia ingediende Aanbestedingsregels wordt een “Onderhandelingsprocedure met voorafgaande oproep tot mededinging” (zoals bedoeld in art. 120 Overheidsopdrachtenwet)⁴⁵ gebruikt voor de aanbestedingsprocedures. Verder wordt vastgelegd aan welke voorwaarden dienstverleners moeten voldoen (art. 2 Aanbestedingsregels), hoe offertes moeten worden ingediend en hoe de prijs wordt uitgedrukt (art. 3 Aanbestedingsregels) en hoe de selectie en gunning van de diensten verloopt (art. 4 en 5 Aanbestedingsregels). Elia verwijst in artikel 1.5, laatste paragraaf Aanbestedingsregels naar mogelijke beslissingen (“in voorkomend geval”) van de gewestelijke regulatoren “tot afwijking ex ante”. Verder wordt in artikel 5.2 Aanbestedingsregels omschreven dat “in voorkomend geval” de prijzen voor technische eenheden “die onder een ex ante afwijking vallen” gecorrigeerd worden. Zoals hierboven vermeld, moeten deze passages worden aangepast om te verwijzen naar de (toegestane) Afwijking, die als bijlage te duiden is. Daarom, moet in artikel 1.5, laatste paragraaf Aanbestedingsregels de tekst “In voorkomend geval zijn de beslissingen tot afwijking ex ante van de gewestelijke regulatoren van toepassing op Technische Eenheden die zijn aangesloten op het plaatselijke vervoersnet” vervangen worden door “Ingevolge toelatingsbeslissing BESL-2026-34 van Vlaamse Nutsregulator, is de afwijking ex ante, die als bijlage gaat, van toepassing op Technische Eenheden die zijn aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in het Vlaamse Gewest”. In artikel 3.5, a), i, 8, artikel 3.5, a), ii en artikel 3.5, c) moet de tekst “zoals in voorkomend geval voor de plaatselijke vervoersnetten in de afwijkingsbeslissing ex ante van de bevoegde gewestelijke regulatoren voorzien” vervangen worden door “zoals, ingevolge toelatingsbeslissing BESL-2026-34 van Vlaamse Nutsregulator, in de afwijking ex ante, die als bijlage gaat, voorzien”. In artikel 5.2 moet de tekst “in de toepasselijke afwijkingsbeslissing ex ante van de bevoegde regulator in voorkomend

⁴⁵ Wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, BS 14 juli 2016. Hierna “Overheidsopdrachtenwet”.

geval” vervangen worden door “*in de toepasselijke afwijkingsbeslissing ex ante van de bevoegde regulator of de afwijking ex ante, die als bijlage gaat, in voorkomend geval*”.

Wat betreft de Afwijking, heeft Elia de integrale Afwijkingsbeslissing CREG aangeleverd. Naast de inhoudelijke uitwerking van de bedoelde afwijking, bevat de Afwijkingsbeslissing CREG ook verschillende standpunten van CREG, onder andere aangaande de bevoegdheidsverdeling voor wat betreft het toestaan van een afwijking ex ante, alsook de toepassing van de SOGL⁴⁶ op lokale transmissienetten. Vlaamse Nutsregulator beoordeelt in onderhavige beslissing enkel de *inhoudelijke* uitwerking van de Afwijking. De ingediende Afwijking zal zodoende moeten worden aangepast opdat zij als *inhoudelijke* bijlage aan de Aanbestedingsregels zou kunnen worden gevoegd – zonder standpunten aangaande de bevoegdheidsverdeling tussen regulatoren.

In de ingediende Afwijking wordt nog steeds een aanbesteding georganiseerd, waarbij dienstverleners hun technische beschikbaarheid aan blindvermogen kunnen aanbieden aan de beheerder van het plaatselijk vervoernet. Voor technologieën waarbij de kosten voor het leveren van Blindvermogendiensten ingeschat kunnen worden en waarbij deze kosten beperkt afhankelijk zijn tussen verschillende eenheden die dezelfde technologie toepassen, wordt een prijsplafond voorgesteld op basis van een schatting van de maximale kost voor het aanbieden van Blindvermogendiensten, dat verschilt voor elke technologie. De technologieën waarvoor deze prijsplafonds zouden toegepast worden zijn onshore wind-installaties, PV-installaties, opslaginstallaties, CCGT⁴⁷ en pompcentrales. Voor technologieën waar significante verschillen bestaan tussen verschillende eenheden (offshore wind-installaties) of waarvoor de kosten nog niet kunnen ingeschat worden (warmte-krachtkoppelinginstallaties of verbruikinstallaties), wordt geen prijsplafond toegepast⁴⁸. Deze eenheden kunnen dus vrij inbieden op Blindvermogendiensten. Indien de beheerder van het plaatselijk vervoernet bij deze technologieën vaststelt dat wordt ingeboden aan een onredelijke prijs, kan beroep worden gedaan op een ex-post aanvraag tot afwijking van de marktgebaseerde aankoop van Blindvermogendiensten (op basis van art. 4.4.33, §7, derde lid TRPV).

De plafondprijs wordt bepaald op basis van de externe studies die de CREG ook gebruikte bij het opstellen van haar evaluatieverslag over het economisch efficiënt karakter van Blindvermogendiensten (lees, het Evaluatieverslag CREG). De plafondprijs wordt berekend op basis van de verschillende kosten verbonden aan het leveren van blindvermogen, opgesplitst in een variabele prijscomponent (per hoeveelheid geleverd blindvermogen) en een vaste prijscomponent (per jaar of per technische eenheid). De variabele prijscomponent wordt berekend op basis van kosten vanwege energieverliezen (de impact op de onbalans, het verlies van groenestroomcertificaten en de tarifaire meerprijs bij eenheden die stroom afnemen tijdens de levering), risico's op uitval bij synchrone productie-eenheden bij hoge geleverde volumes en de impact op de levensduur van batterijen bij opslaginstallaties⁴⁹. De vaste prijscomponent wordt gebaseerd op de operationele kosten (opgesplitst in de operationele kost per dienstverlener en de operationele kost per eenheid) en de investeringen om Blindvermogendiensten te kunnen leveren bij eenheden die Blindvermogendiensten vrijwillig aanbieden.⁵⁰

⁴⁶ Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteits-transmissiesystemen, *Pb.L.* 25 augustus 2017. Hierna “SOGL”.

⁴⁷ “Combined cycle gas turbine”, elektriciteitscentrales op basis van de verbranding van aardgas.

⁴⁸ Zie ook Afwijking, blz. 34-35.

⁴⁹ Zie ook Afwijking, blz. 37-43.

⁵⁰ Zie ook Afwijking, blz. 43-44.

De berekening van de plafondprijs gaat uit van de maximale ingeschatte kosten. Deze kostenreflectieve plafondprijs heeft als doel om onredelijke prijzen tegen te gaan, zonder de prikkel voor het maken van competitieve biedingen weg te nemen. Als de marktevoluties zorgen dat een competitieve markt mogelijk wordt, kunnen dienstverleners bieden onder de plafondprijs, dichtert tegen hun reële kost, met als doel meer geactiveerd te worden. De toevoeging van een vaste prijscomponent heeft als doel dat vrijwillige deelname aan Blindvermogensdiensten wordt aangemoedigd. Hierdoor worden risico's van deze kosten, gelinkt aan de onzekerheid van de geactiveerde volumes namelijk gecompenseerd.⁵¹

Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat er wat betreft de kostenreflectiviteit van de variabele prijscomponent, gelinkt aan de tarifaire meerprijs, bijkomend onderzoek nodig is. Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat de tarifaire meerprijs enkel in rekening wordt gebracht in 'compensator modus', terwijl een technische eenheid Blindvermogensdiensten ook kan leveren in injectiemodus. Bijkomend zijn er technische eenheden die onder een vrijstelling van afnametarieven vallen, waarbij de dienstverlener dus geen bijkomende tarieven betaalt vanwege het leveren van Blindvermogensdiensten. Gezien de beperkte impact van deze component adviseert Vlaamse Nutsregulator om dit element in rekening te brengen bij een toekomstige inhoudelijke uitwerking van de bedoelde marktafwijking.

Uit bovenstaande blijkt dat, na aanpassing van artikelen 1.5, 3.5 en 5.2 Aanbestedingsregels en na aanpassing van de Afwijking zodat zij als inhoudelijke bijlage aan de Aanbestedingsregels zou kunnen worden gevoegd (zonder standpunten aangaande de bevoegdheidsverdeling tussen regulator), het proces van aankoop op afdoende wijze is opgenomen en zodus **aan de relevante vereisten** (*supra*, titel 2, aanhefparagrafen) **werd voldaan**.

2.2.2.3. Vergoedingsmechanisme per product

In artikel III.9 VSP-contract legt Elia het vergoedingsmechanisme vast voor Blindvermogensdiensten. De vergoeding wordt gebaseerd op de prijs per volume reactief vermogen en het gevraagd reactief vermogen. De manier waarop de prijs kan worden vastgelegd, wordt beschreven in Bijlage 12 VSP-contract. De manier waarop het gevraagd reactief vermogen wordt berekend op basis van de referentiewaarde (verstuurd door Elia) en de automatische regeling bij Regelende Eenheden wordt beschreven in Bijlage 2 VSP-contract. Aanvullend wordt in artikelen III.9.5 tot en met III.9.7 de mogelijkheid geboden om bijkomende vergoedingen te vragen (voor tarifaire kosten, operationele kosten of investeringskosten die veroorzaakt kunnen worden door het aanbieden van Blindvermogensdiensten).

Uit bovenstaande blijkt dat het vergoedingsmechanisme per product op afdoende wijze is opgenomen en zodus **aan de relevante vereisten** (*supra*, titel 2, aanhefparagrafen) **werd voldaan**.

2.2.2.4. Penalisatie- en controlemechanismen

In artikel III.8 VSP-contract legt Elia vast hoe de levering van reactief vermogen wordt gecontroleerd. In Bijlagen 3 en 4 wordt in detail beschreven bij welke afwijking Elia Blindvermogensdiensten als niet-geleverd beschouwt en hoe het niet-geleverd volume wordt berekend, respectievelijk voor automatische regeling en manuele regeling. In artikel III.10.1 VSP-contract legt Elia vast dat een

⁵¹ Zie ook Afwijking, blz. 31 en 40.

vergoedingsvermindering wordt toegepast voor kwartieren waarin de dienst niet wordt geleverd. De manier waarop deze vergoedingsvermindering op basis van het niet-geleverd volume wordt berekend, legt Elia vast in Bijlagen 6 en 7. Bijkomend legt Elia in artikel III.10.2 VSP-contract vast dat een vergoedingsvermindering wordt toegepast bij onbeschikbaarheden die niet te wijten zijn aan een Technisch Probleem.

Elia vermeldt in haar Explanatory Note Elia⁵² verschillende redenen voor onbeschikbaarheden, die niet te wijten zijn aan een technisch probleem. Uit informele feedback van Elia blijkt dat de vergoedingsvermindering vermeld in artikel III.10.2 VSP-contract enkel bedoeld is voor situaties waarbij de VSP een Gedwongen niet-beschikbaarheid⁵³ communiceert zonder Technisch Probleem. Om dit te verduidelijken moet de zinsnede in artikel III.10.2 VSP-contract (“*onbeschikbaarheid of gedeeltelijke onbeschikbaarheid*”) worden vervangen door “*Gedwongen (gedeeltelijke of volledige) niet-beschikbaarheid*”. Om dezelfde reden moet de zinsnede in artikel III.10.4 VSP-contract (“*volledige of gedeeltelijke onbeschikbaarheid*”) tweemaal worden vervangen door “*Gedwongen (gedeeltelijke of volledige) niet-beschikbaarheid*”.

Uit bovenstaande blijkt dat, na aanpassing van de artikelen III.10.2 en III.10.4 VSP-contract, de penaliserende- en controlemechanismen op afdoende wijze zijn opgenomen en zodus **aan de relevante vereisten** (*supra*, titel 2, aanhefparagrafen) **werd voldaan**.

2.2.2.5. Informatieverplichtingen

In artikel III.6 VSP-contract wordt de informatie-uitwisseling bij het leveren van Blindvermogensdiensten vastgelegd, waarbij wordt verwezen naar Bijlage 14 (alwaar het communicatieschema wordt vastgelegd). Elia legt in artikelen III.6.9 tot en met III.6.20 vast hoe VSP's moeten communiceren over de beschikbaarheid van Technische Eenheden. Zoals reeds besproken (*supra*, titel 2.2.2.1), is het nodig om toe te voegen dat VSP's ook kunnen communiceren dat een Technische Eenheid beschikbaar is na opstart.

Uit bovenstaande blijkt dat de informatieverplichtingen op afdoende wijze zijn opgenomen en zodus **aan de relevante vereisten** (*supra*, titel 2, aanhefparagrafen) **werd voldaan**.

2.2.2.6. Het settlement en metering proces

In artikel III.3 VSP-contract wordt het meetproces besproken. In artikel III.3.4 VSP-contract legt Elia vast welke punten als meetpunt kunnen dienen voor het meten van het geleverd reactief vermogen. Bijkomend wordt vastgelegd onder welke voorwaarden metingen van verschillende Technische Eenheden kunnen worden samengevoegd. In artikel III.3.3 VSP-contract legt Elia vast dat het meetpunt van Blindvermogensdiensten wordt vastgesteld tijdens de prekwalificatie, zoals beschreven in Bijlage 13.

In artikel III.11 VSP-contract legt Elia vast op welke manier de facturatie en betaling, naar aanleiding van het leveren van Blindvermogensdiensten, verloopt.

⁵² Het op 4 augustus 2025 aangeleverde document “Explanatory note related to the public consultation on the proposal of procurement process for the reactive power services”. Hierna “Explanatory Note Elia”. Zie ook *supra*, titel 1.3.

⁵³ Een gedwongen niet-beschikbaarheid is een niet-beschikbaarheid die op korte termijn wordt gecommuniceerd, zoals bedoeld in artikel III.6.16 en gedefinieerd in III.1 VSP-contract.

Uit bovenstaande blijkt dat het settlement en metering proces op afdoende wijze is opgenomen en zodus **aan de relevante vereisten** (*supra*, titel 2, aanhefparagrafen) **werd voldaan**.

2.2.2.7. Effectieve deelname van alle marktdeelnemers

De voorwaarden om gekwalificeerde aanbieder te worden, lijken gerechtvaardigd en de effectieve deelname van marktdeelnemers lijkt niet onnodig te worden belemmerd. De Aanbestedingsregels leggen vast dat Elia de selectie van de offerten verantwoordt aan de bevoegde regulatoren.⁵⁴ Deze vereiste hangt samen/overlapt met de vereisten van transparantie, niet-discriminatie en objectiviteit (*infra*).

2.2.2.8. Transparantie

De transparantievereiste, in deze context, brengt met zich mee dat het duidelijk moet zijn wat de voorwaarden zijn voor het verstrekken van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten; wat de procedures zijn; hoe de aankoop zal verlopen, inclusief de (toegestane) afwijking op het principe van aankoop volgens marktgerichte procedures; wat de rechten en plichten van de betrokkenen zijn; et cetera. Kortom, de regels moeten eenduidig te interpreteren en inzichtelijk zijn.

2.2.2.8.1. Beslissingen BESL-2024-71 en BESL-2025-137

Toepasselijkheid (louter) federale verplichtingen op eenheden op het plaatselijk vervoernet – In BESL-2024-71 werd door Vlaamse Nutsregulator vastgesteld dat (vanwege verwijzingen naar het federaal regelgevend kader) de al dan niet toepasselijkheid van het federaal regelgevend kader op eenheden van het plaatselijk vervoernet onduidelijk was. Bij een volgende ter goedkeuring voorlegging dienden daartoe aanpassingen te worden doorgevoerd.⁵⁵

Omdat Elia, bij een volgende ter goedkeuring voorlegging, de nodige aanpassingen daartoe niet had doorgevoerd, werd in BESL-2025-137 de goedkeuring geweigerd door Vlaamse Nutsregulator.⁵⁶

Om te verhelderen welke regelgevende kaders op welke eenheden van toepassing zijn, werkt Elia in het (op heden ter goedkeuring voorliggende) VSP-contract nu met verwijzingen naar een concordantietabel, die op de webstek van Elia zal worden gepubliceerd (en geactualiseerd wanneer nodig). De concordantietabel bevat zowel verwijzingen naar Europese regelgeving (van toepassing op alle technische eenheden), alsook verwijzingen naar federale en regionale regelgeving (van toepassing op technische eenheden aangesloten op het transmissienet dan wel de regionale vervoernetten). In het VSP-contract werden de verwijzingen naar het federaal regelgevend kader vervangen door een verwijzing naar de concordantietabel. Na analyse van de concordantietabel stelt Vlaamse Nutsregulator vast dat er (nog steeds) onduidelijke, onnauwkeurige of verwarrende verwijzingen voorhanden zijn. Om transparantie verder te bevorderen, dienen correcties te worden doorgevoerd. De correcties die moeten worden doorgevoerd, gaan als bijlage bij onderhavige beslissing.

⁵⁴ Zie ook artikel 4 Aanbestedingsregels.

⁵⁵ Zie ook BESL-2024-71, blz. 7-9 en Beschikkend gedeelte (artikel 2).

⁵⁶ Zie ook BESL-2025-137, blz. 8-9 en Beschikkend gedeelte (artikel 1). Zie ook *supra*, titel 1.3.

Uit bovenstaande blijkt dat, na het doorvoeren van de nodige correcties aan de concordantietabel (cf. bijlage bij onderhavige beslissing), **aan de relevante vereisten** (*supra*, titel 2, aanhefparagrafen) **werd voldaan**.

Toepasselijkheid regels op technische eenheden die vrijwillig deelnemen – In BESL-2024-71 werd door Vlaamse Nutsregulator tevens vastgesteld dat de regels op bepaalde plaatsen worden uitgewerkt voor “Regelende Technische Eenheden” en “Niet-Regelende Technische Eenheden”. De definitie van deze begrippen leken echter te doelen op eenheden die een verplichting hebben om in staat te zijn Blindvermogensdiensten te kunnen leveren, waardoor het onduidelijk was welke regels van toepassing zijn op eenheden die vrijwillig in staat zijn Blindvermogensdiensten te leveren. Bij een volgende ter goedkeuring voorlegging dienden daartoe aanpassingen te worden doorgevoerd.⁵⁷

Om te verduidelijken op welke manier de regels moeten worden toegepast op technische eenheden die op vrijwillige basis deelnemen aan Blindvermogensdiensten, heeft Elia in het (op heden ter goedkeuring voorliggende) VSP-contract nu artikel I.1.8 toegevoegd. In artikel I.1.8 VSP-contract wordt verduidelijkt in welke situaties de verplichtingen met betrekking tot Diensttype Automatische Regeling van toepassing zijn op technische eenheden die op vrijwillige basis deelnemen aan Blindvermogensdiensten. Elia geeft daarbij aan dat alle verplichtingen uit het VSP-contract anders dan degene met betrekking tot Diensttype Automatische Regeling van toepassing zijn op alle technische eenheden die op vrijwillige basis deelnemen. Bijkomend heeft Elia de definitie van een Regelende Technische Eenheid uitgebreid naar technische eenheden die op vrijwillige basis worden ingezet voor het diensttype automatische regeling.

Door de doorgevoerde aanpassingen blijkt eenduidig welke regels van toepassing zijn op technische eenheden die op vrijwillige basis deelnemen aan Blindvermogensdiensten, en zodus **wordt aan de relevante vereisten** (*supra*, titel 2, aanhefparagrafen) **voldaan**.

2.2.2.8.2. Onderhavige beslissing BESL-2026-34

Reeds supra aangegeven aanpassingen – Zoals reeds *supra* besproken, zijn artikelen III.7.1, III.6.10, III.10.2 en III.10.4 VSP-contract aan te passen. Zoals reeds *supra* besproken, zijn artikelen 1.5, 3.5 en 5.2 Aanbestedingsregels aan te passen. Zoals reeds *supra* besproken, is de Afwijking aan te passen (zodat zij als inhoudelijke bijlage aan de Aanbestedingsregels zou kunnen worden gevoegd). Zoals reeds *supra* besproken, is de concordantietabel aan te passen (conform de bijlage bij onderhavige beslissing). Voornoemde aanpassingen bevorderen evident de transparantie en dienen ook vanuit dit oogpunt te worden doorgevoerd (voor publicatie).

VSP-contract (algemeen) – Zoals reeds *supra* beschreven, worden de Algemene Voorwaarden bij het VSP-contract niet ter goedkeuring voorgelegd en geldt hetzelfde voor de aansprakelijkheidsbepalingen.⁵⁸

Uiteraard kan het VSP-contract moeilijk als transparant worden beschouwd indien essentiële onderdelen – voorwaarden en gevolgen – onduidelijk zijn of zelfs integraal ontbreken. Zodoende kan Vlaamse Nutsregulator het VSP-contract onmogelijk en definitief goedkeuren zolang de bijhorende Algemene Voorwaarden en aansprakelijkheidsbepalingen niet eveneens zijn goedgekeurd. Vlaamse

⁵⁷ Zie ook BESL-2024-71, blz. 8-9 en Beschikkend gedeelte (artikel 2).

⁵⁸ Zie ook *supra*, titel 1.3.

Nutsregulator zal daartoe voorwaarden opleggen (*infra*, titel 2.2.2.12, titel 3 en Beschikkend gedeelte). Bijkomende aanpassingen dringen zich in dat kader eveneens op (*infra*, titel 2.2.2.11).

Behoudens andersluidend geponeerd door Vlaamse Nutsregulator in onderhavige beslissing, zijn de (overige) wijzigingen en toevoegingen, door Elia voorgesteld in het ter goedkeuring voorgelegde VSP-contract, als transparant te beschouwen.

Aanbestedingsregels (algemeen) – Volgens de door Elia ingediende Aanbestedingsregels wordt een “Onderhandelingsprocedure met voorafgaande oproep tot mededinging” (zoals bedoeld in art. 120 Overheidsopdrachtenwet) gebruikt voor de aanbestedingsprocedures. Gezien de overheidsopdrachten-context, kan worden verondersteld dat de procedure voldoet aan de voorwaarde van transparante procedure. Onderhavige beslissing heeft echter niet tot doel om na te gaan of de voorgestelde aanbestedingsprocedures alle wettelijke bepalingen inzake overheidsopdrachten waaraan Elia onderworpen is, respecteren.

Behoudens andersluidend geponeerd door Vlaamse Nutsregulator in onderhavige beslissing, zijn de (overige) wijzigingen en toevoegingen, door Elia voorgesteld in de ter goedkeuring voorgelegde Aanbestedingsregels, als transparant te beschouwen.

Afwijking (algemeen) – Het invoeren van technologie-specifieke prijsplafonds in de Afwijking, gebeurt op een transparante manier. De bronnen voor het vastleggen van de verschillende prijsplafonds zijn terug te vinden als bijlage bij het Evaluatieverslag CREG.

Behoudens andersluidend geponeerd door Vlaamse Nutsregulator in onderhavige beslissing, is de door Elia voorgestelde Afwijking (voor het overige) als transparant te beschouwen.

2.2.2.9. Niet-discriminatie

De vereiste van niet-discriminatie brengt met zich mee dat er principieel sprake moet zijn van (materiële) gelijkheid, dat gelijke situaties gelijk worden behandeld en verschillende situaties niet gelijk worden behandeld (uitzonderingen op voornoemd principe moeten op objectieve criteria berusten en redelijk verantwoord zijn).

VSP-contract (algemeen) – Vlaamse Nutsregulator stelde in BESL-2024-71 reeds vast dat de bedoelde (destijds ingediende) aankoopregels lijken te voldoen aan deze vereiste. Om deze reden worden hieronder enkel de wijzigingen aan de regels (sinds BESL-2024-71) besproken.

In het VSP-contract worden wijzigingen voorgesteld die gelden voor alle Technische Eenheden die Blindvermogensdiensten verlenen, met name: de toevoeging van communicatie over de beschikbaarheid van eenheden (zie ook *supra*, titel 2.2.2.5); het wijzigen van de activeringscontrole van een steekproefsgewijze controle naar een continue controle (art. III.8); het aanpassen van de berekening van de vergoedingsreductie, naar aanleiding van de continue controle (Bijlagen 6 en 7); het toelaten van het aggregeren van de prekwalificatietest voor Technische Eenheden achter hetzelfde Meetpunt (art. III.3.3, g); en het wijzigen van Bijlage 2 om de reactie van eenheden op transitie te verbeteren. Vanwege de toepassing op alle Technische Eenheden zijn deze wijzigingen niet-discriminerend.

Bijkomend worden in het VSP-contract wijzigingen voorgesteld die gelden voor bepaalde categorieën van Technische Eenheden. Voor eenheden waarvan de capaciteit voor de afregelsnelheid van het reactief vermogen kan zorgen voor veiligheidsproblemen, legt Elia in Bijlage 13 vast dat er tijdens de prekwalificatie een maximale afregelsnelheid kan vastgelegd worden. Zoals reeds besproken (*supra*, titel 2.2.2.1), voorziet Elia in artikel III.7 de mogelijkheid om een activatiesignaal te versturen naar

Technische Eenheden die de mogelijkheid hebben om hun afname te verhogen (om Blindvermogensdiensten te kunnen leveren) en de mogelijkheid om te verzoeken om tot een vastgelegde eindtijd een minimaal actief vermogen aan te houden, dat de mogelijkheid voor de regeling van reactief vermogen bewaart (bij Technische Eenheden die hier toe in staat zijn). De impact van de activatie of het aanhouden van het actief vermogen wordt door Elia geneutraliseerd, door de vergoeding van de opstartkost en de correctie van de BRP-perimeter. Aangezien bovenstaande wijzigingen gebaseerd worden op de technische kenmerken van de technische eenheden, Elia deze wijzigingen in de Explanatory Note Elia verantwoordt als noodzakelijk voor de kwaliteit van de spanningsregeling,⁵⁹ en Elia de negatieve impact bij toepassing van artikel III.7 neutraliseert, zijn deze wijzigingen als niet-discriminerend te beschouwen.

Behoudens andersluidend geponoerd door Vlaamse Nutsregulator in onderhavige beslissing, zijn de (overige) wijzigingen en toevoegingen, door Elia voorgesteld in het ter goedkeuring voorgelegde VSP-contract, als niet-discriminerend te beschouwen.

Aanbestedingsregels (algemeen) – Volgens de door Elia ingediende Aanbestedingsregels wordt een “Onderhandelingsprocedure met voorafgaande oproep tot mededinging” (zoals bedoeld in art. 120 Overheidsopdrachtenwet) gebruikt voor de aanbestedingsprocedures. Gezien de overheidsopdrachten-context, kan worden verondersteld dat de procedure voldoet aan de voorwaarde van niet-discriminerende procedure. Onderhavige beslissing heeft echter niet tot doel om na te gaan of de voorgestelde aanbestedingsprocedures alle wettelijke bepalingen inzake overheidsopdrachten waaraan Elia onderworpen is, respecteren.

Behoudens andersluidend geponoerd door Vlaamse Nutsregulator in onderhavige beslissing, zijn de (overige) wijzigingen en toevoegingen, door Elia voorgesteld in de ter goedkeuring voorgelegde Aanbestedingsregels, als niet-discriminerend te beschouwen.

Afwijking (algemeen) – Het vastleggen van de prijsplafonds in de Afwijking, gebeurt op een niet-discriminerende manier. Prijsplafonds worden enkel toegepast voor technologieën waarbij installaties met eenzelfde set aan technische randvoorwaarden, gelijkaardige kosten hebben voor het leveren van Blindvermogensdiensten. In deze gevallen worden de installaties met eenzelfde set aan technische randvoorwaarden, gebonden door eenzelfde prijsplafond.

Behoudens andersluidend geponoerd door Vlaamse Nutsregulator in onderhavige beslissing, is de door Elia voorgestelde Afwijking (voor het overige) als niet-discriminerend te beschouwen.

2.2.2.10. Objectiviteit

Onder deze vereiste wordt begrepen dat de ter goedkeuring voorgelegde zaken gestoeld moeten zijn op objectieve beweegredenen, in plaats van op subjectieve beweegredenen.

VSP-contract (algemeen) – Vlaamse Nutsregulator stelde in BESL-2024-71 reeds vast dat de bedoelde (destijds ingediende) aankoopregels lijken te voldoen aan deze vereiste. Om deze reden worden hieronder enkel de wijzigingen aan de regels (sinds BESL-2024-71) besproken.

De wijzigingen die Elia voorstelt in het VSP-contract worden in de Explanatory Note Elia technisch onderbouwd en hebben als doel de betrouwbaarheid van het spanningsbeheer van het net te

⁵⁹ Zie ook Explanatory Note Elia, sectie 7, 8 en 10.

verhogen.⁶⁰ Aangezien de wijzigingen gebaseerd worden op technische kenmerken zijn de wijzigingen als objectief te beschouwen.

Behoudens andersluidend geponeerd door Vlaamse Nutsregulator in onderhavige beslissing, zijn de (overige) wijzigingen en toevoegingen, door Elia voorgesteld in het ter goedkeuring voorgelegde VSP-contract, als objectief te beschouwen.

Aanbestedingsregels (algemeen) – Volgens de door Elia ingediende Aanbestedingsregels wordt een “Onderhandelingsprocedure met voorafgaande oproep tot mededinging” (zoals bedoeld in art. 120 Overheidsopdrachtenwet) gebruikt voor de aanbestedingsprocedures. Gezien de overheidsopdrachten-context, kan worden verondersteld dat de procedure voldoet aan de voorwaarde van objectieve procedure. Onderhavige beslissing heeft echter niet tot doel om na te gaan of de voorgestelde aanbestedingsprocedures alle wettelijke bepalingen inzake overheidsopdrachten waaraan Elia onderworpen is, respecteren.

Behoudens andersluidend geponeerd door Vlaamse Nutsregulator in onderhavige beslissing, zijn de (overige) wijzigingen en toevoegingen, door Elia voorgesteld in de ter goedkeuring voorgelegde Aanbestedingsregels, als objectief te beschouwen.

Afwijking (algemeen) – De bepaling van de prijsplafonds in de Afwijking is gestoeld op objectieve elementen. De prijsplafonds worden namelijk enkel toegepast als de kosten gelinkt aan het leveren van Blindvermogensdiensten kunnen ingeschat worden op basis van technische studies en worden desgevallend vastgelegd op basis van de resultaten van deze studies.

Behoudens andersluidend geponeerd door Vlaamse Nutsregulator in onderhavige beslissing, is de door Elia voorgestelde Afwijking (voor het overige) als objectief te beschouwen.

2.2.2.11. Overige opmerkingen

Vlaamse Nutsregulator stelde in de ter goedkeuring voorgelegde documenten tevens zaken vast (schrijffouten, onduidelijke formuleringen, etc.), die moeten worden aangepast voor publicatie. Deze (onderstaande) aanpassingen werden afgestemd met (de) andere regulatoren en/of Elia.

VSP-contract (specifiek) – Aangaande het VSP-contract moeten volgende zaken worden aangepast:

- Op pagina 4 (zevende streepje) moet de tekst “volgens de Modaliteiten en Voorwaarden van dit Contract” vervangen worden door “volgens dit Contract”;
- Op pagina 4 (negende streepje) moet de tekst worden aangepast en als volgt luiden: “De Diensten vinden verplicht en/of vrijwillig plaats, zoals in voorkomend geval in de toepasselijke Gedragscode en/of Gewestelijke Reglementen voorzien (zie concordantietabel)”;⁶¹
- In de definitie Contract voor Verantwoordelijke voor de Niet-beschikbaarheidsplanning of ‘OPA-contract’ (art. III.1) moet “vertanwoordelijke” vervangen worden door “verantwoordelijke”;
- In de definitie Gewestelijke Decreten en Besluiten (art. III.1) moet “Het Ordonnantie” vervangen worden door “De Ordonnantie”;

⁶⁰ Zie ook Explanatory Note Elia.

⁶¹ Huidige verwoording lijkt namelijk te impliceren dat Elia, door het aankopen, een verplichting van de Netgebruiker uitvoert.

- De definitie van Redispatching Dienst moet aangevuld worden en als volgt luiden: “De voorziening van Redispatching zoals gedefinieerd in artikel 2 (26) van Verordening (EU) nr. 543/2013 van de Commissie van 14 juni 2013 betreffende de toezending en publicatie van gegevens inzake de elektriciteitsmarkten”;
- De definitie Relatieve Gevoelheidscoëfficiënt moet worden aangepast en als volgt luiden: “Verschil van Reactief Vermogen gemeten aan de hoogspanningszijde van de opvoertransformator, vermenigvuldigd met de normale exploitatiespanning (de gemiddelde spanning waarrond het transmissienet geëxploiteerd wordt), vermenigvuldigd met (-1), gedeeld door het verschil van de Netspanningen, gemeten aan de hoogspanningszijde van de opvoertransformator, gedeeld door 0,45, gedeeld door het Technisch Pmax van de Technische Eenheid, zoals in voorkomend geval in de toepasselijke Technische Reglementen voorzien (zie concordantietabel)”;
- De termen “Actieve Vermogen” en “Reactieve Vermogen” moeten gecorrigeerd worden naar “Actief Vermogen” en “Reactief Vermogen”, doorheen heel het VSP-contract.
- In artikel III.2.1 moet de zinsnede voor de komma worden aangepast en als volgt luiden: “Wanneer de Elia Netgebruiker een derde partij aanduidt,”;
- Bij dubbele verwijzingen naar bijlagen (bijvoorbeeld in artikel III.2.1) moet de tweede verwijzing verwijderd worden, doorheen heel het VSP-contract;
- In artikel III.3.3, c) en d) wordt (meermaals) op twee verschillende manieren verwezen naar bijlage 13 (naar de bijlage in zijn geheel en naar een deel van de bijlage), één van deze verwijzingen (de minst correcte/de minst specifieke) moet worden geschrapt, zowel in artikel III.3.3, c) als in artikel III.3.3, d);⁶²
- De verwijzing in voetnoot 3 op pagina 38 naar de tarieven voor 2024-2027 moet vervangen worden door een algemene verwijzing naar de tarieven voor de toegang tot het net;⁶³
- De specifieke term “handmatige activering” in artikelen III.5.2 en III.7.9 moet gedefinieerd en met kapitalen geschreven worden;
- In artikel III.6.22 moet de tekst “beschikbaar moeten worden gesteld aan de CREG en aan Elia” vervangen worden door “beschikbaar moeten worden gesteld aan de CREG, en desgevallend overige bevoegde regulatoren, en aan Elia”;
- De specifieke term “PPAD” in artikel III.9.5 en Bijlage 9 moet gedefinieerd worden;
- In voetnoot 6 van Bijlage 1 moet worden toegevoegd dat dit enkel van toepassing is op eenheden zonder compensatormodus (zoals Elia ook al stelt dit te zullen toevoegen in de Explanatory Note Elia);⁶⁴
- In Bijlage 13 moet op pagina 96 de tekst “Unité Technique” vervangen worden door “Technische Eenheid”;
- In Bijlage 15 moet op pagina 100-101, voor zover de bedoeling van de opstellers hierdoor wordt gevat, de zin “In het geval van een wissel van Netgebruiker, of in voorkomend geval de CDS-gebruiker, naar een Technische Eenheid tijdens de uitvoering van het VSP-contract, is deze verklaring niet langer geldig voor deze Technische Eenheid” vervangen worden door de zin “In het geval dat tijdens de uitvoering van het VSP-contract de Elia Netgebruiker (of in

⁶² In artikel III.3.3, d) dient dit meermaals te gebeuren.

⁶³ Aangezien de duurtijd van VSP-contract en de betrokken tariefperiode niet (noodzakelijk) correleren.

⁶⁴ Zie het “Consultation Report” van Elia met als datum 31 maart 2026 en getiteld “Report on the public consultation regarding the Update of the Procurement Procedures of reactive power services (VSP) for the contractual period 2027-2029”, blz. 14, tweede rij, rechter kolom.

voorkomend geval de CDS-gebruiker) wordt vervangen door een andere Elia Netgebruiker (of in voorkomend geval door een andere CDS-gebruiker), ten aanzien van bovenstaande Technische Eenheid (of meerdere van bovenstaande Technische Eenheden), zal deze verklaring niet langer gelden voor de betrokken Technische Eenheid (of Technische Eenheden)”;⁶⁵

- In Bijlage 16 moet op pagina 102-103, voor zover de bedoeling van de opstellers hierdoor wordt gevat, de zin “In het geval van een wissel van Netgebruiker, of in voorkomend geval de CDS-gebruiker, naar een Technische Eenheid tijdens de uitvoering van het VSP-contract, is deze verklaring niet langer geldig voor deze Technische Eenheid” vervangen worden door de zin “In het geval dat tijdens de uitvoering van het VSP-contract de Elia Netgebruiker (of in voorkomend geval de CDS-gebruiker) wordt vervangen door een andere Elia Netgebruiker (of in voorkomend geval door een andere CDS-gebruiker), ten aanzien van bovenstaande Technische Eenheid (of meerdere van bovenstaande Technische Eenheden), zal deze verklaring niet langer gelden voor de betrokken Technische Eenheid (of Technische Eenheden)”;⁶⁶
- Artikel I.1.4 moet worden aangepast en als volgt luiden: “Dit Contract wordt pas van kracht na goedkeuring door de bevoegde regulatoren (en wanneer desgevallend, ook alle door regulatoren opgelegde voorwaarden zijn vervuld) en ten vroegste op 1 januari 2027.”;
- Artikel I.1.5 moet worden aangevuld met volgende zin: “Voornoemde artikelen kunnen echter pas in werking treden na goedkeuring door de bevoegde regulatoren (en wanneer desgevallend, ook alle door regulatoren opgelegde voorwaarden zijn vervuld) en ten vroegste op 1 januari 2027.”;
- Artikel I.1.6 moet worden aangepast en als volgt luiden: “Artikel III.6.11 treedt pas in werking na goedkeuring door de bevoegde regulatoren (en wanneer desgevallend, ook alle door regulatoren opgelegde voorwaarden zijn vervuld) en ten vroegste op 1 januari 2027.”;
- Artikel I.1.7 moet worden aangevuld met volgende zin: “Voornoemde artikelen kunnen echter pas in werking treden na goedkeuring door de bevoegde regulatoren (en wanneer desgevallend, ook alle door regulatoren opgelegde voorwaarden zijn vervuld) en ten vroegste op 1 januari 2027.”;
- De bepalingen over inwerkingtreding moeten worden samengebracht in een nieuwe Titel 7 (binnen Deel III);
- Bij iedere verwijzing naar de concordantietabel moet een werkende link naar de webstek van Elia aanwezig zijn (alwaar de meest recente, geactualiseerde versie van de concordantietabel kan worden geraadpleegd);
- Alle verwijzingen naar (artikelen uit) Deel II (Algemene Voorwaarden) moeten worden geschrapt.⁶⁷ Onder andere:
 - Artikel III.2.4: verwijzing naar artikel II.11;
 - Artikel III.10.3: verwijzing naar artikel II.6;
 - Artikel III.11.2: verwijzing naar artikel II.5.1;
 - Artikel III.11.4: verwijzing naar artikel II.13;
 - Artikel III.11.5: verwijzing naar artikel II.13;

⁶⁵ Voor zover de voorgestelde aanpassing de bedoeling van de opstellers niet zou vatten, moet de betrokken zin worden geschrapt wegens onduidelijk en niet-transparant.

⁶⁶ Voor zover de voorgestelde aanpassing de bedoeling van de opstellers niet zou vatten, moet de betrokken zin worden geschrapt wegens onduidelijk en niet-transparant.

⁶⁷ Gezien de Algemene Voorwaarden nietter goedkeuring worden voorgelegd, Vlaamse Nutsregulator geen blanco cheque-artikelen kan goedkeuren, en een andere werkwijze strijdig zou zijn met de vereiste van transparantie. Zie ook *supra*.

- Bijlage 8, figuur bovenaan pagina 81: verwijzing naar artikel II.5.4;
- Bijlage 8, figuur onderaan pagina 82: verwijzing naar artikel II.5.4;
- Bijlage 11, laatste (volle) paragraaf op pagina 88: verwijzing naar artikel II.10.1;
- *Et cetera*;
- In artikel III.11.3 moet het woord “weigeren” worden vervangen door het woord “protesteren”;⁶⁸
- In Bijlage 11, op pagina 87, is de (onbegrijpelijke) zin “De Elia Netgebruiker erkent en stemt ermee in dat het contract tussen Elia en de VSP voor de levering van de Diensten geen afbreuk doet aan zijn rechten en plichten met betrekking tot andere contracten die tussen Elia en de Elia Netgebruiker of een derde partij zijn gesloten met betrekking tot de Technische Eenheden, zoals (maar niet beperkt tot) een Aansluitingscontract, een Toegangscontract, een OPA-contract, SA-contract of een contract voor herstel- of balanceringsdiensten” te schrappen (omwille van A, C1 en C3 in voetnoot 69) of aan te passen (zoals bedoeld in B en C2 in voetnoot 69);⁶⁹
- In Bijlage 11, op pagina 87-88, is de paragraaf die begint met de woorden “De Elia Netgebruiker en de VSP erkennen dat Elia niet aansprakelijk is voor [...]”, en inclusief de drieledige opsomming (cf. de drie witte opsommingstekens), te schrappen;⁷⁰
- In Bijlage 11, op pagina 88, zijn in de tweede zin van de voorlaatste paragraaf, alsook in de laatste paragraaf, de woorden (resp.) “Deze overeenkomst” en “de huidige overeenkomst” te vervangen door de woorden (resp.) “De overeenkomst” en “de overeenkomst”;⁷¹

⁶⁸ Gezien protesteren reactie impliceert, weigeren niet noodzakelijk. Strookt ook (beter) met artikel III.11.3, *in fine*.

⁶⁹ **A** Zinsdeel “De Elia Netgebruiker erkent en stemt ermee in dat het contract tussen Elia en de VSP [...] geen afbreuk doet aan zijn rechten en plichten”: Uiteraard kan het contract tussen Elia en de VSP geen afbreuk doen aan rechten van de Elia Netgebruiker of plichten opleggen aan de Elia Netgebruiker, wanneer de Elia Netgebruiker geen partij is bij het VSP-contract. De relativiteit van overeenkomsten (art. 5:103, eerste lid BW) staat daaraan in de weg. Zodoende is de zin een loutere herhaling van het gemeen recht, scheidt de “erkenning en instemming” enkel bijkomende verwarring, en moet de zin worden geschrapt.

B Zinsdeel “De Elia Netgebruiker erkent en stemt ermee in dat het contract tussen Elia en de VSP [...] geen afbreuk doet aan zijn rechten en plichten met betrekking tot andere contracten die tussen Elia en de Elia Netgebruiker [...] zijn gesloten.”: Het vorige punt A in het achterhoofd (het VSP-contract kan geen afbreuk doen aan rechten van de Elia Netgebruiker), lijkt deze zinsnede eerder te doelen op het feit dat het VSP-contract geen afbreuk kan doen aan verplichtingen van de Elia Netgebruiker (die de Elia Netgebruiker zou dragen ingevolge contracten afgesloten tussen de Elia Netgebruiker en Elia). Potentieel trachten de opstellers te poneren dat het VSP-contract geen voordeel ten behoeve van de Elia Netgebruiker kan opleveren (m.a.w. dat het VSP-contract geen derdenbeding ten gunste van de Elia Netgebruiker bevat). Voor zover dit de bedoeling van de opstellers zou zijn, moet de zin worden aangepast opdat (enkel en alleen) die bedoeling glashelder naar voren zou komen. De (veronderstelde) bedoeling is momenteel onduidelijk.

C Zinsdeel “De Elia Netgebruiker erkent en stemt ermee in dat het contract tussen Elia en de VSP [...] geen afbreuk doet aan zijn rechten en plichten met betrekking tot andere contracten die tussen Elia en de Elia Netgebruiker of een derde partij zijn gesloten.”: Het is onduidelijk wat met deze zinsnede wordt beoogd, welke relaties worden geïmagineerd en welke derden men voor ogen heeft.

C1: erkent (en stemt daarmee in) een Elia Netgebruiker hier dat (i) in het VSP-contract, (ii) de rechten van de Elia Netgebruiker niet kunnen worden beknot, (iii) die de Elia Netgebruiker zou genieten en voortvloeien uit een contract gesloten tussen Elia en een derde? Zo ja, dan is de conclusie dezelfde als in **A**.

C2: erkent (en stemt daarmee in) een Elia Netgebruiker hier dat (i) het VSP-contract, (ii) de plichten van de Elia Netgebruiker niet kunnen worden verminderd, (iii) die de Elia Netgebruiker zou dragen en voortvloeien uit een contract gesloten tussen Elia en de Elia Netgebruiker? Zo ja, dan is de conclusie dezelfde als in **B**.

C3: erkent (en stemt daarmee in) een Elia Netgebruiker hier dat (i) door het VSP-contract, (ii) de rechten en plichten van de Elia Netgebruiker niet kunnen worden aangepast, (iii) die de Elia Netgebruiker zou genieten of dragen en voortvloeien uit een contract gesloten tussen de Elia Netgebruiker en een derde? Zo ja, dan stelt men eigenlijk dat de contractuele relatie tussen Persoon 1 en Persoon 2 geen afbreuk kan doen aan de contractuele relatie tussen Persoon 3 en Persoon 4 – evident. De conclusie dan dezelfde als in **A**.

⁷⁰ Gezien de (potentieel) juridische problemen i.f.v. een absolute exoneratie voor aansprakelijkheid, vermoed onrechtmatige bedingen, regelen van dwingend recht en openbare orde; gezien de enorme impact van een ongedefinieerd kernbegrip (“meningsverschillen”); gezien aansprakelijkheidsbepalingen niet ter goedkeuring worden voorgelegd en een andere werkwijze strijdig zou zijn met de vereiste van transparantie. Zie ook *supra*.

⁷¹ Zo niet, kan er verwarring ontstaan i.f.v. de overeenkomst waarop men doelt (het “VSP-contract”; de “verklaring van de Elia netgebruiker”; de “overeenkomst Elia Netgebruiker-VSP”; etc.).

- In Bijlage 15, op pagina 101, is de paragraaf die begint met de woorden “De Netgebruiker, of in voorkomend geval de CDS-gebruiker, en de VSP erkennen dat Elia niet verantwoordelijk is voor [...]”, te schrappen;⁷²
- In Bijlage 16, op pagina 103, is de paragraaf die begint met de woorden “De Netgebruiker, of in voorkomend geval de CDS-gebruiker, en de VSP erkennen dat Elia niet verantwoordelijk is voor [...]”, te schrappen.⁷³

Na het doorvoeren van alle bovenstaande aanpassingen aan het VSP-contract, **wordt aan de relevante vereisten** (*supra*, titel 2, aanhefparagrafen) **voldaan**.

Aanbestedingsregels (specifiek) – Aangaande de Aanbestedingsregels moeten volgende zaken worden aangepast:

- In artikel 1.3, derde en vierde paragraaf moet de term ‘inhaalaanbesteding’ vervangen worden door ‘bijkomende aanbesteding’;
- De tekst in artikel 1.3 moet worden aangepast om te verduidelijken dat voornoemde ‘bijkomende aanbestedingen’ worden georganiseerd voor vrijwillig deelnemende Technische Eenheden en voor verplicht deelnemende Technische Eenheden die nog niet in dienst waren op het moment van lancering van de eerste tender in 2026;
- In artikel 3.5, a), i, 3 (de toelichting van coëfficiënt X) moet ‘euro’s/MVArh’ vervangen worden door ‘MWh/MVArh’;
- In artikel 3.5, a), i, 7 moet ‘levenslange impact’ vervangen worden door ‘impact op de levensduur’;
- In artikel 3.5, a), i, 8 moet het woord ‘alleen’ geschrapt worden;⁷⁴
- Artikel 3.5, a), v moet verduidelijkt worden, zoals beschreven op pagina 13 van het Consultatieverslag;
- In artikel 3.5, c) moet de tekst “die onder een afwijking ex ante vallen” geschrapt worden;⁷⁵
- In artikel 3.5, d) moet de tekst “onder afwijking ex ante valt en” geschrapt worden;⁷⁶
- Artikel 5.1, eerste paragraaf moet worden aangepast en als volgt luiden: “Voor Technische Eenheden die onder een afwijking ex post vallen, wordt een VSP-Contract toegekend aan de geselecteerde gekwalificeerde VSP kandidaten, voor de offertes die voldoen aan artikel 4”;
- In artikel 5.2 moet “Voor Technische Eenheden die onder een afwijking ex ante vallen, zal Elia de ingediende prijzen gebruiken als de prijzen in het VSP-contract, maar zal deze prijzen corrigeren indien van toepassing” vervangen worden door “Voor Technische Eenheden die onder een afwijking ex ante vallen, wordt een VSP-Contract toegekend aan de geselecteerde gekwalificeerde VSP kandidaten, voor de offertes die voldoen aan

⁷² Gezien “niet-verantwoordelijkheid” verbonden is met de aansprakelijkheid van Elia; gezien de (potentieel) juridische problemen i.f.v een absolute exoneratie voor aansprakelijkheid, vermoed onrechtmatige bedingen, regelen van dwingend recht en openbare orde; gezien de enorme impact van een ongedefinieerd kernbegrip (“onnauwkeurigheid”); gezien aansprakelijkheidsbepalingen niet ter goedkeuring worden voorgelegd en een andere werkwijze strijdig zou zijn met de vereiste van transparantie. Zie ook *supra*.

⁷³ Gezien “niet-verantwoordelijkheid” verbonden is met de aansprakelijkheid van Elia; gezien de (potentieel) juridische problemen i.f.v een absolute exoneratie voor aansprakelijkheid, vermoed onrechtmatige bedingen, regelen van dwingend recht en openbare orde; gezien de enorme impact van een ongedefinieerd kernbegrip (“onnauwkeurigheid”); gezien aansprakelijkheidsbepalingen niet ter goedkeuring worden voorgelegd en een andere werkwijze strijdig zou zijn met de vereiste van transparantie. Zie ook *supra*.

⁷⁴ Aangezien deze prijscomponent ook kan bestaan bij eenheden zonder ex-ante afwijking.

⁷⁵ Aangezien deze prijscomponent ook kan bestaan bij eenheden zonder ex-ante afwijking.

⁷⁶ Aangezien deze prijscomponent ook kan bestaan bij eenheden zonder ex-ante afwijking.

artikel 4, waarbij Elia de ingediende prijzen zal gebruiken als de prijzen in het VSP-contract, maar zij zal deze prijzen corrigeren indien van toepassing”;

- In artikel 7 moeten de tijdschema's van voornoemde 'bijkomende aanbestedingen' worden toegevoegd.

Na het doorvoeren van alle bovenstaande aanpassingen aan de Aanbestedingsregels, **wordt aan de relevante vereisten** (*supra*, titel 2, aanhefparagrafen) **voldaan**.

2.2.2.12. Tussenconclusie aangaande de ter goedkeuring voorgelegde zaken

De ter goedkeuring voorgelegde zaken die het voorwerp van deze beslissing vormen (*supra*, titel 1.4) **kunnen worden goedgekeurd, mits vervullen van volgende voorwaarden**:

- Het doorvoeren van *alle* bovenstaande aanpassingen (*supra*, titel 2.2.2.1 tot en met 2.2.2.11); en
- Het bekomen van goedkeuring (door Vlaamse Nutsregulator) van de bijhorende Algemene Voorwaarden en aansprakelijkheidsbepalingen.

Gezien de context *in casu*, in het bijzonder de contractperiode van de Aanbestedingsregels (1 januari 2027 tot 31 december 2029)⁷⁷, de duur van de Afwijking (1 januari 2027 tot en met 31 december 2029)⁷⁸ en de voorziene inwerkingtreding van het VSP-contract (“ten vroegste op 1 januari 2027”)⁷⁹, **moeten de voorwaarden vervuld zijn, ten laatste op 31 december 2026**. In functie van het bekomen van goedkeuring (door Vlaamse Nutsregulator) van de bijhorende Algemene Voorwaarden en aansprakelijkheidsbepalingen, wenst Vlaamse Nutsregulator te wijzen op de beslissingstermijnen bedoeld in artikel 4.2.1, §2/1 Energiedecreet (negentig dagen, verlengbaar met dertig dagen). Vlaamse Nutsregulator doet daarom de aanbeveling om tijdig in te dienen, rekening houdend met voornoemde beslissingstermijnen, opdat ook de bedoelde goedkeuring tijdig zou kunnen worden bekomen.

2.3. Beperking in de tijd

Toegestane afwijking – Gezien bovenstaande context, in het bijzonder de contractperiode van de Aanbestedingsregels (1 januari 2027 tot 31 december 2029)⁸⁰, de duur van de Afwijking (1 januari 2027 tot en met 31 december 2029)⁸¹ alsook de nood aan bijkomende analyse van het lokale karakter van Blindvermogensdiensten en de lokale liquiditeit,⁸² wordt de toegestane afwijking (op het principe van aankoop volgens marktgerichte procedures) beperkt in de tijd. De bedoelde afwijking wordt daarom toegestaan voor de leveringsperiode die begint op 1 januari 2027 tot en met de leveringsperiode die eindigt op 31 december 2029.

⁷⁷ Zie artikel 1.3, eerste paragraaf Aanbestedingsregels.

⁷⁸ Zie artikel 7, eerste paragraaf (randnummer 193) Afwijking.

⁷⁹ Zie artikel I.1.4 VSP-contract.

⁸⁰ Zie artikel 1.3, eerste paragraaf Aanbestedingsregels.

⁸¹ Zie artikel 7, eerste paragraaf (randnummer 193) Afwijking.

⁸² *Supra*, titel 2.2.1.

Voorwaardelijke goedkeuring – Gezien bovenstaande context, wordt de (voorwaardelijke) goedkeuring van de ter goedkeuring voorgelegde zaken die het voorwerp van deze beslissing vormen (*supra*, titel 1.4) beperkt in de tijd. De bedoelde ter goedkeuring voorgelegde zaken worden daarom (voorwaardelijk) goedgekeurd voor de leveringsperiode die begint op 1 januari 2027 tot en met de leveringsperiode die eindigt op 31 december 2029.

3. Conclusie

Toegestane afwijking, beperkt in de tijd en verdere stappen – **Vlaamse Nutsregulator staat de aangevraagde Afwijking toe**, omwille van de reeds *supra* omschreven redenen.

Vlaamse Nutsregulator staat de bedoelde afwijking evenwel slechts toe **voor de leveringsperiode die begint op 1 januari 2027 tot en met de leveringsperiode die eindigt op 31 december 2029**, omwille van de reeds *supra* omschreven redenen.

Vlaamse Nutsregulator stelt daarnaast vast dat er nood is aan bijkomende analyse van het lokale karakter van Blindvermogensdiensten en de lokale liquiditeit. Vlaamse Nutsregulator vraagt daarom dat deze aspecten worden geanalyseerd bij het volgende evaluatierapport (zoals bedoeld in art. 4.4.33, §5 TRPV), alsook dat hiermee rekening wordt gehouden bij een (eventuele) volgende aanvraag tot afwijking (zoals bedoeld in art. 4.4.33, §7 TRPV).

Goedkeuring voorgelegde zaken, onder tijdig te vervullen voorwaarden en beperkt in de tijd – **Vlaamse Nutsregulator keurt de ter goedkeuring voorgelegde zaken** die het voorwerp van deze beslissing vormen (*supra*, titel 1.4) **goed**, omwille van de reeds *supra* omschreven redenen, **mits volgende voorwaarden worden vervuld**:

- Het doorvoeren van *alle* aanpassingen (zoals bedoeld in titel 2.2.2.12); en
- Het bekomen van goedkeuring (door Vlaamse Nutsregulator) van de bijhorende Algemene Voorwaarden en aansprakelijkheidsbepalingen (zoals bedoeld in titel 2.2.2.12).

Bovenstaande **voorwaarden moeten ten laatste op 31 december 2026** vervuld zijn, omwille van de reeds *supra* omschreven redenen. In functie van het bekomen van goedkeuring (door Vlaamse Nutsregulator) van de bijhorende Algemene Voorwaarden en aansprakelijkheidsbepalingen, doet Vlaamse Nutsregulator de aanbeveling om tijdig in te dienen, rekening houdend met de beslissingstermijnen bedoeld in artikel 4.2.1, §2/1 Energiedecreet (negentig dagen, verlengbaar met dertig dagen).

Vlaamse Nutsregulator keurt de bedoelde ter goedkeuring voorgelegde zaken evenwel slechts goed **voor de leveringsperiode die begint op 1 januari 2027 tot en met de leveringsperiode die eindigt op 31 december 2029** (voor zover bovenstaande voorwaarden tijdig vervuld zijn), omwille van de reeds *supra* omschreven redenen.

Beschikkend gedeelte

Vlaamse Nutsregulator beslist

Artikel 1. volgende documenten **goed te keuren**:

- de op 3 april 2026 ter goedkeuring voorgelegde (vierde versie van de) “Type-overeenkomst betreffende de Blindvermogensdiensten” (het “VSP-contract”);
- de op 3 april 2026 ter goedkeuring voorgelegde “Aanbestedingsprocedures voor Blindvermogensdiensten Contractperiode 2027-2029” (de “Aanbestedingsregels”); en
- de op 12 februari 2026 ter goedkeuring voorgelegde inhoudelijke uitwerking van de (aangevraagde) “Afwijking”, die als bijlage aan de Aanbestedingsregels te beschouwen is;

voor de leveringsperiode die begint op **1 januari 2027 tot en met** de leveringsperiode die eindigt op **31 december 2029**;

mits volgende voorwaarden worden vervuld:

- het doorvoeren van *alle* aanpassingen (zoals bedoeld in titel 2.2.2.12); en
- het bekomen van goedkeuring (door Vlaamse Nutsregulator) van de bijhorende Algemene Voorwaarden en aansprakelijkheidsbepalingen (zoals bedoeld in titel 2.2.2.12);

en mits bovenstaande voorwaarden zijn vervuld, **ten laatste op 31 december 2026**;⁸³

Artikel 2. volgende aanvraag **toe te staan**:

- de op 12 februari 2026 aangevraagde afwijking op het principe van aankoop volgens marktgerichte procedures (de “Afwijking”);

voor de leveringsperiode die begint op **1 januari 2027 tot en met** de leveringsperiode die eindigt op **31 december 2029**;

Artikel 3. te verklaren dat deze beslissing in werking treedt op de dag van de publicatie op de website van Vlaamse Nutsregulator.

Voor Vlaamse Nutsregulator,
te Sint-Joost-ten-Node,

Digitally signed by
Pieterjan Renier
Ondertekend door: Pieterjan Renier (Signature)
Ondertekentijd: 30-4-2026 | 16:04:16 CEST
DocuSign C. BE
Uitgever: Citizen CA
BC6C2E7732274854824A8B1021116084

Pieterjan Renier,
Algemeen directeur

⁸³ In functie van het bekomen van goedkeuring (door Vlaamse Nutsregulator) van de bijhorende Algemene Voorwaarden en aansprakelijkheidsbepalingen, doet Vlaamse Nutsregulator de aanbeveling om tijdig in te dienen, rekening houdend met de beslissingstermijnen bedoeld in art. 4.2.1, §2/1 Energiedecreet (negentig dagen, verlengbaar met dertig dagen).

Bijlage(n)

1. *Type-overeenkomst betreffende de Blindvermogensdiensten (het “VSP-contract” d.d. 3 april 2026)*
2. *Aanbestedingsprocedures voor Blindvermogensdiensten Contractperiode 2027-2029 (de “Aanbestedingsregels” d.d. 3 april 2026)*
3. *Beslissing tot afwijking ex ante van de marktgebaseerde verstrekking van blindvermogensdiensten aan Elia Transmission Belgium NV voor de leveringsperiode 2027-2029 (de “Afwijkingsbeslissing CREG” d.d. 8 januari 2026), c.q. de op 12 februari 2026 aangevraagde afwijking op het principe van aankoop volgens marktgerichte procedures (de “Afwijking”)*
4. *Concordantietabel (versie met door te voeren aanpassingen)*